No. 7—Vol.-LIV

Friday,
17th February, 1956

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

THE ALL INDIA CONGRESS

Amritsar, February 11: To-day was a tense day of processions here as more than one hundred thousand members of rival political groups paraded. More than two thousand five hundred constables, many of them heavily armed stood by during the day to prevent possible repetition of previous violent clashes between the two groups.

Akali Sikhs who demand Punjabi speaking State in which Sikhs would be dominant completed their procession ahead of their rivals, the Maha Punjab Front, which wants an enlarged Punjab in which Hindu's would predominate. Processions were organised over the same route to demonstrate to the ruling Indian Congress Party, which has been meeting here, the strength of the rival groups on the issue of reorganising Indian States.

On Sunday, February 12, the Akali Sikh Party held a mass meeting to demand the creation of a Punjabi speaking state. Meanwhile half a mile away from their meeting a mass gathering of Maha Punjab Front called on the Government to reject the Akali Sikh Party's demand. The Prime Minister, Mr. Nehru, has held several meetings with the Akali Sikh Party leader, Mr. Tara Singh, to work out a compromise.

On Saturday, February 11, the Congress Party suggested an encouragement of bilingual states in India wherever feasible, with regional councils for each linguistic area.

A resolution framed by the Party High Command and passed by a full committee said single language states might exist where considered desirable "but unilingualism cannot be made into a fetish overriding other considerations."

The Committe endorsed the High Command's call to the nation for unity after the recent riots in Bombay City and Orissa over disputes on reorganisation of States. It commended the proposal to merge Bengal and Bihar in bilingual state.

Addressing the open meeting of the sixty-first full Congress Party session, Prime Minister Nehru said that Britain, France, Germany and America had had one hundred and fifty years for their industrial revolutions and had been able to dominate and exploit other countries as India had been by Britain.

The Soviet Union had carried out her revolution in thirty to forty years but had had an autocratic government.

Mr. Nehru said, "we have finally decided to go towards the goal of socialism and to build a socialist structure rapidly through peaceful means." At the closing of the session on Sunday, Mr. Nehru said that the decisions on reorganising India's state boundaries could be changed later if mistakes had been made. He said however decisions could not be changed until "estrangement in hearts of men" had been ended and atmosphere of peace had returned.

The Congress Party session has been dominated by the theme of the country's economic development, with almost all other issues including International affairs and problems of reorganising boundaries of state, given second place.

Mr. Nehru again dominated the session and held attention as no other speaker did.

Military pacts and especially South East Asia Treaty Organisation and Baghdad Middle East Defence Pact were attacked on grounds that they caused tension and did not promote peace.

Mr. Nehru told the meeting ealier that India was showing the world a new way of achieving an Industrial revolution. He said that India's Communists and some Socialists had not realised the significance of this new way and were "imprisoned in the cage of their narrow doctrinaire thinking which had hardly any relation to the present day in India."

Mr. Nehru stressed the importance of the country's second five year plan, which begins on April 1st and referred to emphasis on Basic Industries so that India would be self- reliant.—Sapa-Reuter

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

NEW NYLON SAREE MATERIALS

——JUST ARRIVED——

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd

Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.

Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.

Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.

Coloured Georgettes 45" 3/11yd.

BLOUSES

Printed Georgette and Bemberg Slippers. Huge range now at clearing Prices.

Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.

Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0

Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0

CHILDREN'S SCHOOL WEAR

Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.

CHAMPALS!

Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair

Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

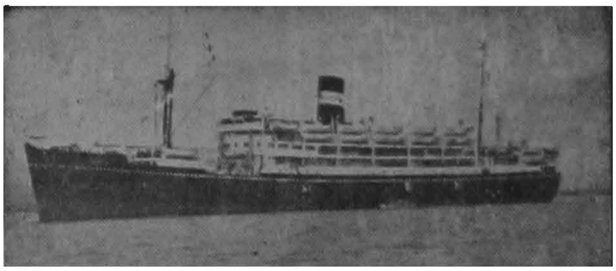

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja due 1st March. Sailing 6th March 1956. For Bombay via Karachi.

S.S. Kampala due 30th March. Sailing 4th April 1956. For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£83—10—0
Second " " " "	55—0—0
Third Class Bunk	28—10—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—18—0

Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—6—0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 17TH FEBRUARY, 1956

Independent African States

WE find it difficult to understand precisely what the Union government hopes to achieve by its policy of trying to make friends with independent African states on the continent while within the Union itself the man of colour is a virtual slave.

The states coming to the fore in Africa grow out of the continent-wide revolt against foreign domination. For this reason these states have more in common with the man of colour who is oppressed by the Whiteman in this country and pretty little with the apartheiders. To try and curry favour with peoples who have fought and overcome in their own lands the evil the man of colour fights in South Africa looks very much like burying the head in the sand in the face of unconcealed dangers.

But if the government has awakened to the need to keep on friendly relations with the African states, it is important that the non-Whites, who have strong cultural and other ties with the new states should, in turn, establish links with these free peoples; links which will help in endeavours to rid Africa of the curse of race oppression and prejudice.

Apartheid has clearly gone on the offensive on the diplomatic front. This cannot be ignored by the non-Europeans who are the victims of this satanic creed. If the apartheider declares diplomatic war against the man of colour on the continent, he must be replied to very effectively. The odds are against him; so is human decency and the times. He must be defeated there as he is being defeated elsewhere.

India And Ceylon

THE friends of both India and Ceylon are distressed by the fact that these two countries are not finding it easy to settle the problem of Indian nationals who have made Ceylon their adopted fatherland. This failure is particularly unfortunate when it is remember that the enemies of India in particular and of the man of colour generally point out to Ceylon's fears to justify their own oppression of non-White majorities in Africa.

The problem, of course, is not an easy one. Ceylon is a very small country compared with India. Over the centuries numbers of Indians have settled in the island and the descendants of these people regard Ceylon as their homeland and consequently expect the government of the land to recognise their right to being treated as citizens of Ceylon.

On the other hand Ceylon has no intention to tolerate the swamping of the Sinhalese by the Indians. In the circumstances Ceylon has had to pass legislation which the Indians regard as discriminating adversely against them.

From this distance, to offer advice would perhaps be impertinent. But the problem is one of vital interest to the African continent. India's own attitude in this matter should never lend itself to being construed as in any way imperialistic. For this reason India can afford to be a little more accommodating —not only because she is incomparably stronger, but also because her real intentions might be so readily misunderstood.

The Indian And The African

THE South African Indian took a very long time to realise that the African is a decisive factor in the coloured races' struggle against race oppresion. The temptation was always to lay unduly great and unwise stress on the cultural gulf between the Indian and the African. If this antagonised the African, it made the Indian the loser. To-day we see a rush in the opposite direction; the rush to see nothing but virtue in the African.

But it is a dangerous rush because it does not often arise out of a genuine conviction that the African is as good a human being as the Indian. Very often, the African is befriended in the hope that he might be used as a stick with which the Indian might beat the Whiteman. The African, of course, is not the fool that some Indians might think he is, and those Indians who hope to use the African for their own ends might one day find that their mischief boomerangs catastrophically on them.

It is important, in the Indian's own self-interest, that relations between him and the African should be friendly. But they will never be friendly if the motive is to exploit in anyway whatsoever. To be genuine, convincing and permanent, such friendship must rest firmly on the conviction that the African is as good or bad a human being as the Indian is. Secondly, the Indian must at all times guard against the danger of rousing sectional passions in any group against any other. That weapon is two-edged and he who wields it can never know when he might endanger his own life by doing that.

INCREASE IN RENTS HIT TENANTS

[Following the de-control of rents of business premises on February 1, unscrupulous landlords have imposed phenomenal rents on their tenants. Excessive goodwill demands have been made.]

The business centre of Durban is the hardest hit: 200 per cent increases have been made by scores of landlords. In many cases notices of quit and excessive goodwill demands have been made.

When interviewed, Mr. E. H. Ismail, president of the Durban and District Retailers' Association, said: "Many Indian retailers are just making their ends meet, and the ridiculous raise in rents might drive them out of business, and their staff will be an added burden on the local unemployment."

Mr. Ismail asserted that legally his Association could do nothing to protect the tenants. As far as possible they have mediated between landlord and tenant, and helped to reach a compromise. The public outcry and the activity of his association has now reduced the number of abuses by landlords, said Mr. Ismail.

"The Minister in one of his statements has asserted that he would take action if abuses were brought to his notice. We are trying our best in this connection," Mr. Ismail added.

How Genuine Is Partnership—2

By C. W. M. GELL

SINCE these Negro achievements are the result of barely two generations of something near "equal opportunities," they are impressive enough. One can forget the previous 250 years of slavery and almost non-existent educational and economic opportunity, as one can forget the past and much of the present in South Africa and the Federation. But, indeed, Mr. Harper need not have looked as far as America for the refutation of his arrogantly anachronistic opinions. In the Gold Coast and Nigeria Africans are rapidly learning to handle a great variety of new, manogerial jobs, though the demand for trained men still far outruns the supply. And in French and Belgian Africa black men have long been doing the skilled work that only enlightened outsiders like Mr. R. L. Prain so far think they could and should do in the Federation.

It seems to me that here, in the contrast between the archaic outlook of Mr. Harper, Lord Malvern's preference — whether based on genuine belief or electoral expediency—for the "gradual solutions" of the men on-the spot as against "the empirical solutions proposed by the rest of the world to problems of, which it knows little" and, on the other hand, the progressive determination of non-federal industrialists like Mr. Prain to raze the industrial and social colour bars—in this contrast is epitomised the Federation's dilemma, at least among its ruling caste.

If it chooses the way of "gradualism," it will be overwhelmed by both white and black nationalism, implicably opposed to each other; and the reluctant liberalism of the present Federal Party will lapse imperceptibly but inevitably into the moral and material paralysis which today afflicts South Africa's United Party. In that case the Federation will tread our own weary and painful road, a generation later than us.

The other alternative is not merely to "choose," but actively to stimulate, the admission of Africans to 20th century, technological civilisation. It means accepting Mr. L. C. Vambe's recent statement that his fellow-Africans (other than a handful of rural autocrats and tribal leaders) are no longer interested in preserving their own "so-called civilisation," but recognise that, to deserve equal status and opportunity, they must and can adapt themselves fully to the western way of life. It then means, on the part of the Federation's small white minority, deliberate and urgent action to hasten this process; not in Mr. Harper's belief that the black man will prove incapable, but in the certain knowledge that he will succeed—that, instead of a lop-sided human economy of 200,000 high-salaried, high-consuming, well fed, well educated and enterprising whites and 7 million little educated, undernourished, ill paid and low consuming blacks, there will develop an egalitarian society in regard to status and opportunity, in which whiteness and blackness give way finally to individual ability as the criterion of merit and promotion.

But if this second, dynamic interpretation of "partnership" is to succeed before the "traditional" race patterns harden into rigid hostility under the strain of white fears and black frustrations, it will need something more revolutionary than the inhibited platitudes of the "old gang" of professional politicians to pull it off. When Lord Malvern told Mr. Cade that "Europeans had no intention of stepping out of the political picture in the future," he had of course something else in mind, more along "traditional" lines of thought. But, indeed, they should step more fully *into* the picture in quite another sense—as active promoters of African education and advancement, working from within the Federation on multi-racial lines (like the Capricorn Africa Society), preparing all race groups to receive the fertilising inflow of ideas and investment that outsiders like Prains' Rhodesian Selection Trust and various U.S. agencies are prepared to make not only in industry, but in general and higher education, housing, agriculture, transport, social welfare and diversify a primitive, raw material economy.

The task is too big for the Federation's tiny white minority, even if it can contrive large-scale immigration, even if it really wins the confidence and support of the African majority. But if citizens of the Federation, drawn from all race groups and working together without social or political reservations, can produce the drive and sustained effort which is so urgently need to beat white and black racialists to the initiative—then, in alliance with overseas entrepreneurs having the vision of Prain, there is still time (but only just) to fulfil the high hopes expressed by Lord Salisbury.

(Concluded.)

Mr. Gandhi Says Farewell To Dr. Alan Taylor

Durban.—Mr. Manilal Gandhi, who has been confined to bed for the past three months at the McCord Hospital owing to an illness said bon voyage to Dr. Alan and Mrs. Taylor who left for the United States on Thursday. Also present in the hospital ward was Mrs. Gandhi. Dr. and Mrs. Taylor are old friends of the Gandhi family.

MR. GANDHI is slowly recovering from his prolonged illness. He accorded farewell to his sincere friends in a simple ceremony. After part-taking of Indian sweetmeats, Mr. Gandhi who was neither in a position to get up from his bed nor speak fluently due to his illness, presented a lovely bouquet of flowers to Mrs. Taylor and thereafter garlanded Dr. Taylor with beautiful red carnations.

In a simple ceremony in his private ward at the McCord Hospital, Mr. Manilal Gandhi who is recovering from a prolonged illness, said farewell to his friends Dr. Alan and Mrs. Taylor just before their departure for the United States via the Far East. Dr. Taylor is the Superintendent of the Hospital.

In an interview, Dr. Taylor told 'Indian Opinion' that they were leaving South Africa after 35 years in the country on furlough to spend some time with their two daughters and their children, and "spend five or six months in the Congregational Churches of America, telling about the people of Africa."

The Congregational Churches were responsible for their coming out in the first place; now the McCord Hospital was under a local Board.

Continuing, Dr. Taylor said: "I have been amazed at the progress made by the Indian community during the past 35 years. I am particularly impressed as I leave with the tremendous development in the Springfield Housing Scheme and by the now occupied Sultan Technical College. It would be an outstanding building with its equipment anywhere in the world.

"Although our work has been in a hospital designed originally for the African people, we have counted it as a privilege to serve the Indian community as patients as doctors and nurses in training. McCord has been privileged to open the first doors for non-European young people in nursing and medicine both for Indians and Africans.

"As I leave, I am saying farewell to Mr. Manilal Gandhi and his family. It was my privilege to know the father. I have benefitted greatly with my acquaintance with his son.

"I hope to return in about a year and take up our life in the McCord Hospital and renew the friendships which have meant so much to us in the past," added Dr. Taylor.

Prime Minister Has Climbed Down, Says Strauss

"Govt. Determined To Place Coloureds On Separate Roll"

THE Prime Minister Mr. J G. Strijdom, moving the second reading of the South Africa Act Amendment Bill at the Joint Session of both Houses of Parliament in Capetown on Wednesday, said that the Coloured vote was hanging like the Sword of Damocles over South Africa, and he again declared in irrevocable determination of the Government to place the Coloureds on a separate roll.

The leader of the Opposition, Mr J. G. N. Strauss, opposing the second reading, said that the Prime Minister had referred to the Nationalist Party's attitude as "irrevocable." Previously he and other members of his party had said that the entrenched clauses had to go because it was the will of the people. Today the Prime Minister had made a big climb-down because one of the entrenched clauses was to remain.

Mr. Strauss said that all the talk about "volkswil" amounted only to this—that it meant nothing but what the Nationalist Party wanted it to mean. The agitation for the repeal of the entrenched clauses had begun with a joint statement by four Provincial leaders of the Nationalist Party. Mr. Strijdom himself had signed it. And now Mr. Strijdom had climbed down.

Moving the second reading, Mr. Strijdom announced that the Separate Representation of Voters Act, which this Bill re-validated, would be amended later. One of the changes would be that Coloured voters' representatives in the Cape Provincial Council would have to be White. The Prime Minister claimed that retention of the language entrenchment was not a breach of Parliamentary sovereignty since the entrenchment was retained expressly by Parliament and both were not being imposed by some other body.

Mr. Strijdom lectured the joint sitting like a schoolmaster and took swift exception to murmurs from the packed Opposition benches. Once he turned sharply to the Speaker and asked "Must I go on or sit down?"

There were clashes between Mr. Strijdom and Mr. Harry Lawrence (U.P. Salt River) and Mr. Douglas Mitchell (U.P., Natal South Coast), but for the most part the House listened quietly. Mr. Strijdom was not satisfied. He stopped speaking suddenly several times and said he would continue when the "mumbling" had ceased.

His statement that the Bill would place the sovereignty of Parliament "beyond any doubt" was greeted with Opposition laughter. That apart, the House sat in silence for the 15 minutes of his speech.

Mr. Strijdom, however, objected to a whispered conversation between Mr. Lawrence and Mr. Strauss.

Then, as the Opposition benches buzzed restively, Mr. Strijdom made his angry appeal to the Speaker, who had read the rule barring interruptions.

Later, defending the Nationalists in advance against accusations of breaking faith, Mr. Strijdom asked if Natal would care to restore the Indian municipal franchise.

Mr. Mitchell: You are acting like a child.

Mr. Speaker: Order.' I have warned Members.

Mr. Mitchell jumped to his feet and, pointing at Mr. Strijdom, shouted: "The Prime Minister must not challenge me then..."

The Prime Minister, shouting back across the floor, went on with his speech. He spoke for an hour-and-a-half.

The Prime Minister said, according to S A. Press Association, that this Joint Session was a very important occasion in the history of South Africa. He hoped it would not be necessary to call a Joint Session again for the purpose for which this Joint Session had been convened and that it would be possible to put an end to what some people referred to as a constitutional crisis.

In principle the Bill before the Joint Session was exactly the same as the Bill introduced before the 1953 Joint Session. The only difference was that after consultation with the law advisers there had been a rearrangement of the clauses of the Bill. There was better wording here and there and unnecessary wording had been omitted.

The Bill dealt with two matters. The first was the separate representation of the Cape Coloured voters in Parliament and in the Cape Provincial Council. The second was the sovereignty of Parliament in regard to the defining of the rights of the Court to pronounce upon the validity of legislation enacted by Parliament.

The Bill validated the Separate Representation of Voters Act of 1951. Later an amending Bill would be introduced in Parliament to amend the 1921 Act One of the provisions of this Bill would be that the representatives of Cape Coloured voters in the Provincial Council would be Europeans and that there would be no non-European M.P.C.s.

He did not wish to say any more on this subject on this occasion. There would be a full opportunity for discussing this matter when the Bill was introduced into Parliament......

The Leader of the Opposition, Mr. J. G. N. Strauss, in the the course of his remarks said:—

"...We shall fight in the law courts and on public platforms until justice is done in South Africa"

The Coloured people were in a totally different position from the Natives. They were in every sense of the word an appendage of the White people. They were more than that—they had been the allies of the White people in the most testing times in South Africa.—'Natal Daily News'

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

TO FRIENDS OF FATHER HUDDLESTON

THE EDITOR, 'INDIAN OPINION.'

SIR,—This letter is not intended to raise a controversy of any kind as it is addressed through the Press solely to those who, known or unknown to him, are friends of Father Huddleston.

After discussing this with several people, I would like to suggest that those of us who understand and appreciate something of his untiring and selfless work for our country, his outstanding courage and determination, and his real love of South Africa, will want to show their gratitude in a concrete form.

It is as well to remember that Fr. Huddleston would like nothing better than to stay and work here all the days of his life, but he has been recalled to England by his Order, where he is badly needed, and must leave here at the end of February. We can only guess at the sorrow this causes him, and it would be tragic if his friends had no opportunity to thank him for all he has done and to wish him God speed.

It occurred to me, and those to whom I spoke agreed, that a fund should be started at once, called "The Friends of Father Huddleston Fund" so that everyone, rich or poor, regardless of their denomination, can send in what they can afford—and perhaps a bit more—remembering how Fr. Huddleston has spent himself in the service for our country. When we look back on all his work here, it is quite staggering to realise how much one has done. To mention three things only—"The African Children's Feeding Scheme," "The Huddleston Swimming Bath," "The Huddleston Jazz Band"—I do not think anyone need be worried however much money is raised for him to put to some good use, that one penny of it will be wasted. All contributions will be acknowledged, provided that names and addresses are legible, and any letters of goodwill will be passed on to Father Huddleston.

This fund will be handed to him *in toto*, no strings attached—though I do not doubt he will let us know through the Press later on how the money has been used.

Let us show him he has even more friends than he realised. If we are grateful for all he has done, let us not just *feel* grateful, but really *show* it to him now.

Contributions may be sent to "The Friends of Father Huddleston Fund," c/o Mrs. D'Arcy Ussher, 26, Pallinghurst Road, Westcliff, Johannesburg.

Yours etc.,
Mrs. ANN USSHER.

African Viewpoint

DR. XUMA AND THE ANC.

By

JORDAN K. NGUBANE

A JOHANNESBURG paper "The World" recently published the full text of the letter Dr. A. B. Xuma, a former President General of the African National Congress, sent to the annual conference of this body which met at Bloemfontein towards the end of last year.

The letter is important for two reasons. It is important for the response it evoked from the African National Congress as well as for its contents. When it came up before conference, the Speaker could not find the time to have it read. It is quite possible that in all honesty Mr. James Calata, the Speaker, found the conference very much behind schedule in its deliberations. That sort of thing happens in conferences. But there is no valid excuse why the Speaker should not have made the time, as early as possible in the conference, to place before the delegates the views of a former Congress leader—views which contained very grave criticisms of the leadership, their policies and the direction the movement is taking.

The very fact that a responsible man of Dr. Xuma's standing had made the charges he made should have been quite sufficient to warrant even a suspension of other business, if necessary, to enable the conference to go fully into Dr. Xuma's charges. That the conference failed to grasp the significance of the letter indicates one of two things: either the point has been reached when Congress has made up its mind to stifle criticism in any way or the leadership realises it has messed things so badly it dare not have its policies examined in open conference.

I know the men in charge of Congress policies. I can say of them that they are not the type of men which would run away from deserved criticism.

My own view is that Dr. Xuma's letter was treated with contempt because the leaders of the African National Congress and their followers are no longer the real masters of the movement. At the moment the movement is not controlled by the African people for their own advancement. It is becoming only a branch of the "people's movements" and "people's fronts" of the world.

The rejection of the letter, indicates to me, when contrasted with other developments in the movement, that for the moment the ANC is little more than a front serving the ends of its temporary masters.

As I have already said, the importance of Dr. Xuma's letter does not end merely in forcing the ANC to come out in its current political colours. Dr. Xuma levels no less than seven charges against the ANC. Both the rank and file and the world are entitled to an explanation or rebuttal by Congress leadership of the Xuma charges.

Dr. Xuma accuses the African National Congress of: (i) having lost its identity; (ii) being ridiculed with internal dissension; (iii) being afraid to face criticism; (iv) its leadership having abandoned the Nation-building programme; (v) allowing itself to be used by others in making sacrifices they would not make themselves; (vi) wasting time and energy on propaganda stunts and, (vii) playing into Verwoerd's hands on the boycott issue.

For both the Reverend Mr. Calata and Dr. Letele to have found it impossible to deal with these charges is unfortunate in the extreme. I concede that the charges can be gone into thoroughly only by the national executive. They can come to the conference only if the executive fails to satisfy Dr. Xuma that all is well in the ANC.

On the other hand, however, it has been my experience that some Congress leaders are determined to shut their minds to ideas from anybody not friendly to the Congress of Democrats. You might go into expense or even travel very long distances to make representations with the "right authorities." You are given all possible courtesy but your representations end just there. I have felt terribly frustrated at times when I have seen this form of resistance inside the ANC—our own people resisting their own side to please the Congress of Democrats.

I would not be surprised if, in desperation, Dr. Xuma wrote straight to the conference. But in doing that he came up against the same solid wall of deafness to reason which I am sure characterises Congress thought at the moment.

I would urge the leaders of the African National Congress to change their course. The direction Congress is taking now will lead straight to Moscow. If the movement finally reaches its destination people like me will have reason to feel that they have been let down by their leaders. And that, in the face of numerous warnings and unmistakeable signs. See what happened at Bloemfontein last December. Chief Luthuli was to have accepted nomination, among other things, on condition the head office came to Natal, near him. What happened in conference? Not only did the conference decide that the head office should stay in the Transvaal, everyone of Mr. Luthuli's followers from Natal was thrown out of the national executive. This was not a mistake. It was a calculated move to show the country and the world who the real bosses of the ANC are. As soon as this had been done three Natal men were ushered unceremoniously into the executive through the back door of co-option. I bow my head in shame that in all this the majority in the ANC who are behind Mr. Luthuli behave as the United Party is doing on the Senate issue.

Nobody knows more than I do Mr. Luthuli's difficulties. And if I can help it, I would not add on to them. But the charges Dr. Xuma has made are too serious to be ignored. And since they have been made publicly, it would be in the interests of all concerned if the African National Congress gave a formal and public reply to them. I know this will start a terribly violent controversy. But that is very much better than the smearing campaign against Dr. Xuma which has been launched by way of an unofficial answer.

In the circumstances, it might be in the interests of the movement if, in spite of the way Dr. Xuma was treated by the national conference, he did the big thing, went into the expense of travelling all the way to Groutville to have a personal discussion with Mr. Luthuli. I think Dr. Xuma has a good case against the African National Congress and he who has a good case does not lose anything by making one more sacrifice in the cause of truth.

BONES WANTED

We Pay £7 PER TON F.O.R. your Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA, NATAL.

SOUTH AFRICAN INDIAN DELEGATE AT INTERNATIONAL GEOGRAPHY SEMINAR

MR. M. B. NAIDOO, Vice-Principal of Sastri College, Durban, when interviewed about his recent trip to India to attend the International Seminar in Geography at Aligarh University, said: "I was one of the seventy odd foreign delegates invited to the Seminar by Aligarh University and was greatly impressed with the success of the Seminar. Many notable geographers presented Papers and participated in the discussions. Among the visiting geographers were Prof. Geddes from Edinburgh University, Prof. Macfadden of the University of California, Prof. Sunchi-chah of China and Prof. H. K. Spate of the Australian National University, Canberra. In addition to the foreign delegates over 100 delegates represented Indian Universities among whom were Prof. Tahir Rizvi of Aligarh, Prof Chatterjee from Calcutta and Prof. George Kunijan from Madras University.

"A wide range of geographical subjects engaged the attention of the delegates from the teaching of geography at University level to matters relating to climatic variations, the role of geography in National Reconstruction and the utilisation of rivers for hydro-electric projects.

"The Seminar lasted for eight days from the 9th of January 1956 to 16th January. Some interesting Papers of high academic standing were read by the Indian Geographers and one Paper was unique for the fact that it contained a new formula for a more reliable and accurate classification of climates. A great deal of emphasis was placed on the study of Arid regions and Indian Geographers concerned themselves with the problems of the Rajasthan Desert. The recognition of geographers to assist in National Reconstruction Programmes was apparent from the many references to the role of Geographers by foreign delegates.

"The whole Seminar was an outstanding success and the Preparatory Committee of Aligarh University deserve to be congratulated for the efficiency of their organisation."

DEVELOPING CO-OPERATION BETWEEN AFRICANS AND ASIANS

DR. MUSAZI PRAISES NEW TREND IN UGANDA

THE President of the Uganda National Congress, Mr. I. K. Musazi, said in Kampala he was glad Indians in Uganda were trying to reduce the differences between Asians and Africans and bridge a gap that had existed for a long time. He thought this was a happy beginning of co operation between the two races.

Mr. Musazi was speaking at a farewell party given by the Indian Association to the Commissioner for India in East Africa, Mr. M. Gopala Menon, who is leaving this month to join his new duties as India's Consul-General in New York. He said this trend towards co-operation was the work of Mr. Menon, who, although he had been in East Africa only for a short time, had endeared himself to Africans. African leaders had frequently discussed their problems with him. It was not easy for them to bid farewell to Mr. Menon. The African would remember him for the work he had done in Uganda which, he was sure, would continue to bear fruit.

The function was attended by leaders of all communities and by the Governor of Uganda, Sir Andrew Cohen and Lady Cohen, His Highness the Kabaka and Her Highness the Nabagareka, the Chief Secretary and members of the Protectorate Cabinet and the Prime Minister and Ministers of Buganda.

Governor's Tribute

Paying a tribute to Mr. Menon, Sir Andrew Cohen said he had got to know all about Uganda in a most remarkable way in a very short time and his ability and intellect had been impressive. He felt a very real sense of gratitude for all that Mr. Menon had done for Uganda as Commissioner for India and he expressed his warm appreciation of his work.

Mr. Menon in reply said if the Indians could whole-heartedly work for African progress, there should be no conflict. They should try and outstrip the Governor and the Uganda National Congress in their pro-Africanism and then the Indians would have as great a future in a prosperous, united and free Uganda as the Africans.

Mr. Menon and Mrs Menon called on His Highness the Kabaka and Her Highness the Nabagareka in the morning. The Kabaka told Mr. Menon of the good relationship that existed between the Africans and the Indians in Uganda. He also mentioned the decision of his Government to send more African students for higher studies in India. Mr. Menon assured him that the Government of India would be glad to give all necessary facilities for the African students.—I.S.I.

Things In General

Durban International Parliament

The Durban International Parliament, formed in November 15, 1955 by some of the members of the Durban Parliament (whose membership is restricted to Europeans only) and other public-spirited people has had some heated debates recently. The last debate was: "that the only practical solution to the franchise problem is the early introduction of a system of universal multiple votes." It was moved by the Prime Minister, Mr. Ronald W. Morris. The next debate will be on State Lottery.

The officials of the Parliament are: The Speaker: Mr. I. Amin; the Deputy Speaker and Chairman of the Committee: Mr. B. Goordeen; Clerk of the House: Mr. N. A. L Sacoor; the Treasurer: Mr. E. H. Ismail; Sargeant at Arms: Mr. Selby Mvusi; the Prime Minister: Mr. R. W. Morris; the Leader of the Opposition: Mr. C. E. Howard;

Cabinet:

The Prime Minister and Minister of Foreign Affairs and Defence: Mr. Ronald W. Morris; the Deputy Prime Minister and Minister of Labour and Public Works: Mr. D. Beharee; Chief Government Whip: Mr. A. B. Chetty; Minister of Finance, Commerce and Industry: Mr. E. H. Ismail; Minister of Race Relations: Mr. C. K. Hill; Minister of Justice: Mr. Jordan K. Ngubane; Minister of Education, Information, Arts and Licences: Mr. B. Rambridge; Minister of Agriculture and Food: Mr. M. A. Mehtar; Minister of Mines, Posts and Telegraph: Mr. Rubeia S. John; Minister of Health and Social Welfare: Mr. Bobby Muthusamy; Minister of Transport: Mr. T. C. Mehta.

Indian Women Gaoled

Deadline 10th February, 1956 for the arrival of Indian wives into this country has brought a lot of unpleasant and degrading experiences.

When the "S.S. Kampala" arrived in the Union there were three hundred and forty-seven new immigrants. Eleven of the passengers were not permitted to land, while three other women were detained in the Central Gaol, Durban, and the Immigration authorities refused to release them on bail.

It is understood that if the cases of the eleven immigrants were properly handled, they would have had a fair chance to stay in the Union.

Chinese Newspapers Change Printing Methods

The Chinese press celebrated the New Year by changing its method of printing Chinese characters. In future the people of Pekin will read their newspapers from left to right, Western fashion, instead of following the print from top to bottom of the page, in the traditional way.—(UNESCO)

FOR SALE

Garage Property in proclaimed Indian Area in Brits.

Stand 2½ morgen approximately with well-built garage-building, flat and dwelling house thereon. Can also be used as shop premises. Immediate occupation."

Apply:
CRAFFORD & DU TOIT
P.O. Box 176, BRITS.

Distin' Winter Pricelist of all Winter and Spring varieties of Bulbs, Flower and Vegetables Seeds. Free copy posted upon request to **Distin's Seeds Ltd., P.O. Box 2060, Johannesburg.**

Cuticura SOAP

Baby simply loves the caressing softness of its silky and fragrant lather. It is so soothing and cooling to hot, smarting skin. After the bath a dusting with exquisitely perfumed Cuticura Talcum Powder will ensure baby's comfort.

FOR SENSITIVE SKINS

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, February 6.

AMRITSAR CONGRESS

THE sixty-first annual session of the Indian National Congress to be held at Amritsar from February 8th is expected to prove historic and memorable as it will clarify the path of the establishment of the socialistic pattern of society; the goal set forth by the last Congress session at Avadi. The Congress will take new strides towards socio-economic revolution. The Amritsar session is likely to evolve a new dynamic labour policy for greater association of employees with the management of industries, national economy and new enterprizes. The emphasis will be given on co-operative movement as the basis of socialistic social order. It may be decided to start experiments of co-operative farming on the Chinese pattern.

The session will discuss the draft of the Second Five Year Plan as prepared by the Planning Commission. The draft envisages an estimated outlay of 4800 crores of rupees and greater stress is laid on heavy industries and production of machinery and capital goods. Development of cottage and small-scale industries will continue under the Second Plan as a remedy to relieve unemployment especially in rural areas. Public sector will be extended and enlarged; while private sector will be regulated and be made to adjust to the interests and needs of the national economy. The nationalisation of the insurance business is a major step in this direction. The prospects of the next general elections that are likely to be held in 1957 will also be discussed and the party strength in different states be assessed.

But the problem of the re-organisation of States will dominate all else at the Amritsar session of the Congress. The Second Five Year Plan, the prospects of the next general elections and organisational problems have been relegated to the background by this momentous issue.

The concurrent Akali and Mahapanjab Samiti sessions proposed to be held at Amritsar spotlight the political challenge that the Congress faces today. The challenge is both internal and external to the Congress Party. The stake is the unity of India.

Dangers To Linguism

Top Congress leaders are now desperately convinced of the dangers of linguism.

Every effort is now being made to promote the idea of larger multi-lingual States as an antidote to the latest exhibition of linguistic passion. Mr. Nehru's talks at Bangalore and Mr. Dhebar's visit to Orissa are indicative of this trend.

Agreement among the parties concerned regarding the desirability of further exploring a Dakshina Pradesh or a Poorva Pradesh before the Congress session might, it is hoped, create the necessary psychological atmosphere for a fresh attempt at finding an amicable solution for the vexed problem of Bombay, possibly through pursuing the idea of a larger Paschima Pradesh, including Rajasthan.

The Congress will have to address itself at Amritsar to finding a solution to this momentous issue.

But it is expected that this august body will stand the crucial test and emerge one of the present crisis created by the linguistic stir much stronger, much healthier under the inspiring guidance of Shree U. N. Dhebar the Congress President. The Congress is still the premier political organisation and a living force playing a predominant role in taking the nation to the path of progress, peace and socialism.

States' Re-organisation

The final picture of the political map of India is expected to emerge only during the Amritsar session of the Congress when the Congress High Command will be able to consult the Chief Minister and Congress leaders of different States assembled there.

It is suggested that the country should be converted into the following seven multi-lingual states and to further divide states into two, three or more lingusstic cum administrative zones depending upon the areas falling within its boundary:

(1) Purva Pradesh comprising Bengal, Bihar and Orissa; (2) Assam including Manipur and Tripura; (3) Dakshina Pradesh comprising Madras, enlarged Mysore (Karanataka), Rerala, Andhra and Telengana; (4) Paschim Pradesh including Maharashtra, Gujarat, and Rajasthan with Bombay city as capital; (5) Uttar Pradesh; (6) Madhya Pradesh, and (7) an enlarged Punjab, including PEPSU and Himachal Pradesh.

The proposal has been informally discussed with some senior Congress leaders from the States and has been favourably received by them.

Each State in the new set up, it is suggested should have a single Legislature, a single Governor and a single Public Service Commission.

Deputy Ministers are, however, proposed to be appointed for each zone for certain subjects. For instance, there might be three Deputy Ministers for Education for Purva Pradesh—one each for the Bihar zone, the Bengal zone and the Orissa zone. There would, however, be an Education Minister of Cabinet rank in the Government. These Ministers could have their secretariats in Patna, Calcutta and Cuttack respectively. This would not only ensure better contact with the "zone" but also retain the importance of the "subsidiary" capital. At least one session of the State Legislature, it is suggested, might be held in a subsidiary capital.

Enlarged Punjab

With regard to the Punjab, opinion at the top is believed now to favour the merger of the Punjab, PEPSU and Himachal Pradesh and the carving of the enlarged State into three zones comprising the Punjab, Hindi and Hill areas.

ECAFE

Prime Minister Nehru pleaded for admission of Communist China to the United Nations agencies and said it was the only way of ensuring an integrated economic development of Asia.

Mr. Nehru inaugurated the 12th session of ECAFE held at Bangalore. Mr. Dag Hammersjoeld, the United Nations General Secretary, presided over the session.

He regretted that political considerations should intrude into the social and economic spheres. Such considerations sought to isolate a quarter of Asia from the currents of the common endeavour for the economic degeneration of this continent. This development betrayed an unscientific approach. So far the economic problems were settled by Western countries in favour of the Western countries; but in the changed conditions of today, the perspective approach, remedy and pace of progress must be drastically changed.

The Prime Minister called for human approach to Asian problems and said any economic aid inspired by political motives lost its value and its virtue and was vitiated by the motive behind it.

"We in Asia have to solve our problems ourselves. We can learn from others no doubt, but should not copy others," he added.

Mr. Nehru referred to India's first Five Year Plan and pointed out that foreign aid was but a fraction of the total outlay.

The Plan had achieved considerable success and the outstanding aspect of this success was the self-reliance and self-confidence that the people had acquired especially in rural areas where the peasantry had undergone a revolutionary change.

Discussing problems of balancing the needs of the heavy and light industries and the cottage and mechanised industries in India, Mr. Nehru said that other Asian nations too faced similar issues and wanted ECAFE to devote its attention to this aspect of industrialisation.

New Deal For Africa

India has urged a new deal for not only Asia but Africa in any plan for the economic emancipation of underdeveloped countries.

Mr. Manubhai Shah, the Indian Chief delegate, raised the issue of African development at the ECAFE Session for the first time, whose jurisdiction does not extend to Africa.

Making a statement on the economic situation in Asia he suggested that crop-planning and improved techniques of agriculture should go side by side with fiscal and monetary supports for boosting up agricultural production in region. Mr. Shah also pleaded for the evolution of a firm price support for farm products.

Mr. V. K. K. Menon

Mr. V. K. Krishna Menon has been appointed a Cabinet Minister. No portfolio has been assigned to him so far.

Mr. Krishna Menon's entry into the Cabinet is no surprise, as the Prime Minister has been known to be anxious to bring him into the Government for some time.

His appointment now will be widely regarded as a fitting recognition of his great services to the nation in the field of foreign affairs.

It is believed that Mr. Menon may not be assigned any definite portfolio. As Minister without portfolio, he will be available for foreign assignments, as hitherto, and will certainly continue as the principal foreign affairs adviser to the Prime Minister.

Mr. Krishna Menon will also be available for specific domestic assignments. He is well versed in economic affairs. As a socialist, his thinking is probably in harmony with the socialistic pattern which has been adopted as the goal of the Congress.

As a Cabinet Minister, his debating talent will be an asset to the Government in the Lok Sabha. His keen intellect may also be harnessed to help find right solutions in respect of States' reorganisation.

Mr. Menon has long been Mr. Nehru's principal adviser on foreign affairs. He has not only been an adviser. He has been a successful practioner of Mr. Nehru's foreign policy in some of the most intricate international problems.

The value of his behind-the-scenes role in the Geneva conference, which led to peace in Indo-China, was freely acknowledged by Britain and other participating countries. In the United Nations his work has been much appreciated, and in Parliament and elsewhere he is respected as one of the best exponents of India's foreign policy and its application to various problems which continue to arise.

Suicides

A seven-point plan to check the high incidence of suicides among women in Gujarat, Saurashtra and Kutch has been formulated by a conference of more than 40 social organisations which met at Ahmedabad (Gujarat) under the presidentship of Mr Mangaldas Pakvasa, former Governor of Bombay.

The conference called upon the Union Government "to make fundamental changes in the system of law and administration of justice" in cases dealing with suicide, kidnapping, and trafficking in women.

On an average, one woman commits suicide every day in Saurashtra alone, it was stated.

The conference listed the causes which led to the high incidence of suicides among women in the region. They are persecution of women by their husbands, mothers-in-law and sisters-in-law; the caste system; psychological and social helplessness of women; the dowry system; economic dependence of women upon men; unemployment, especially among middle class women, lacunae in social laws and the administration of justice; marital incompatibility; dearth of adequate educational facilities; and the natural high sensitivity among women.

Remedial Measures

As a remedy, the conference suggested comprehensive spread of education, provision for economic independence of women, efforts for social awakening, eradication of social or religious evils, setting up of an "administrative apparatus" of vigilant and conscientious social workers and stigmatisation of every individual of a family associated with cases of suicides, and setting up of social centres to offer advice and help to families to solve their problems.

The conference said that from a scientific analysis, most of the cases of suicides were not actually suicides but "a kind of murder."

Work Camps In India

For the past two months, nearly 17,000 young men and women have been working in voluntary work camps in India under the direction of 605 leaders. The movement is expanding rapidly all over the country, and women are taking an increasing part in its activities. Four camps for girls have been operating during December and January in the States of Madras, Andhra, Mysore and Madhya Pradesh. In Madras 500 volunteers have been helping various branches of the social services in heavily populated areas, while in Andhra 400 young women have been carrying out similar work in the villages.

Among the many groups engaged in voluntary work camp activities, the "Bharat Sevak Samaj" organisation in Delhi plans to hold 1,000 camps during 1956.

The various organisations in India, which maintain close liaison with Unesco's Youth Section, recently decided to hold a training course for work camp leaders next autumn in Southern India. Representatives from youth movements in other South-East Asian countries will be invited to attend.—(UNESCO).

Caneland Causerie

By "PARDESI"

This will be a weekly feature treated in a light vein

DURBAN is really an uncertain city. After the protracted period of rainless weather, we have had spells of drizzle over the week-end. Farmers are indignant at this latest piece of Nature's impudence. My Saturday morning marketing has convinced me that I was used as an unwitting pawn in the Farmer-Rain dispute. I had to pay nine pence for a pound of pathetic looking tomatoes.

I am thinking seriously on the possibility of living on biscuits and tea..."

Minstrel

I like music. I have always admired the pavement minstrels outside the "bajiya" shops in Grey Street. Whether those whiffs of sweetmeats and samoosas act as a ready inspiration, I know not. But the music is god, and once I even thought seriously of commercialising this pavement talent.

Those roving African minstrels in Durban also gave me quite a jolt. Over the week-end, a Clairwood-bound bus carried an African guitar-and-harmonica-minstrel who brought tears to many love-lorn passengers.

I swear, I saw one young lady trying bravely to "wipe those tear off her eyes."

Somebody should start a club for these "lost" musicians.

Operation Fungi

I always admired a man who sported a beard and a strip of fungus below the nose which is supposed to throw a little emphasis on the inhaling apparatus.

The Principal of Sastri, however, refuses to tolerate any form of fungi above the neck from his students. A war on moustaches has been started at Sastri, and many students are complaining that they are being robbed of their masculinity.

Ah, those happy days of handlebars are gone!

Msomi Escapes!

I am awfully scared of axe killers. When Msomi's name hit the headlines of the South African press a year ago, I always kept indoors after seven.

A few hours before Msomi was hanged in Pretoria last week, a rumour swept a certain factory outside town that Msomi had escaped. The African staff went berserk, and it took some time for order to be restored.

Now that Msomi is no more, I could at least move around without losing my head...

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. 'Phone 33-1654.

STUDY

through The School of Accountancy will be your greatest investment towards success in a well-paid business career. Your enquiry

BRINGS

you a FREE 72-page book "The Direct Way to Success", with details of The School's Postal Courses, which include Accountancy, Secretaryship, Costing, Banking, Municipal Service, Building Societies, B Com Degree. The

SUCCESS

of thousands of men holding top executive positions in business originated in The School's successful methods of teaching, founded on 46 years of practical experience.

To The Chief Careers Adviser, The School of Accountancy, (P O. Box 4592), (Z) Johannesburg Please send me without obligation, and post free, a copy of the 72-page book "THE DIRECT WAY TO SUCCESS," giving full details of The School's Postal Courses.

NAME ____________

ADDRESS ____________

46 Years Successful Educational Service

The School of Accountancy

ACCOUNTANCY HOUSE, 134 FOX ST, BOX 4592 (Z), JOHANNESBURG. Also at Box 2918, Cape Town; Box 1865, Durban, Box 95, Ladysmith, Natal.

Wit And Humour

Paul was a sensible little boy, but he was always afraid of the dark.

One night as he was going to bed, his mother overheard this prayer:

"Oh, Lord, don't let anything hurt me to-night and I'll go to church on Sunday and give you a penny."

Johnny: "Why do they put the telephone wire on such high poles, father?"

Father: "Oh, that's to keep up the conversation."

—o—

"Tell me a bedtime story, Daddy," demanded the insistent child of her irritable father. "Tell me one. Please, please, please!"

"All right," said her father crossly.

"Once upon a time there was a little girl named Red Riding Hood, and she met a wolf and the wolf ate up her grandmother. Now shut up"

—o—

A man and two children entered a restaurant and ordered three plates and three glasses of water. Then they produced sandwiches and began to eat.

"Here," roared the manager, "what are you doing?"

"And who are you?" asked the diner.

"I'm the manager."

"Good, said the man. "I was just going to send for you. "Why is'nt the orchestra playing?"

""See that big fellow over there?" said Jones to his friend at the bar. "He was a famous shark fisherman. His speciality was sticking his right arm into the shark's mouth to remove the hook. The old-timers used to call him 'Fearless'!"

"Used to? What do they call him now?"

"Lefty!"

—o—

Teen-aged Jean asked her grandfather for some advice.

"Tell me, Grandpa," she said, "what kind of husband should I marry?"

"Take my advice," answered Grandpa, "leave the husbands alone and find yourself a single man."

"Daddy, why does it rain?" tiny Joan asked.

"To make things grow, honey,." Her father replied. "So we'll have oranges, peaches, flowers and vegetables......"

"Hmm..." Joan said. "Then why does it rain on the side walk?"

—o—

"Happiness is not gained by seeking, but by trying to promote to others."

—o—

"What happened to your twin brother, Tony?" A friend of the family asked.

"I fear he was hurt."

"That's right," Tony said. "He sure was He fell out of the window."

"How awful!" the friend gasped. "How did he do it?"

"We were playing a game called 'who can lean farthest out of the window,' Tony explained. "And my brother won."

—o—

It takes twenty years for mother to make a man out of her son, and it takes other woman only twenty seconds to make a fool out of him.

—VASANTI RAMJEE

From a schoolboy's essay:

"The Gorgons were three sisters who had long snakes for hair... They looked like women only more horrible."

—o—

A class had been asked to write an essay on "The funniest thing I ever saw."

The lazy boy of the class sat dreaming away while the other boys were busy writing Soon his teacher went up to his desk to see his effort. It ran as follows: "The funniest thing I ever saw was too unny for words."

Beauty Treatment

Women want beauty, from top to toe. They know that shoes, like hair and skin, need daily care. Shoes need Nugget, in fact, to keep the leather supple; to keep them in shape; to keep them glossy and glowing — day in, day out. That's where Nugget's costly waxes are necessary. For only the best polish can give true beauty care to good shoes.

FOR COLOURED SHOES use *Transparent Nugget* — polishes all coloured leathers; keeps colours true

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag. Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K R. V. Rao	5	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland		6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
INDIAN CHRISTIANS —G A. Natesan	7	6

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

&

Direct Importers.

47, Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

FOR...

RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT...

STANDARD

PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS

AND

RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006. TELEGRAPHIC ADDRESS

P.O. BOX 2782. "QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

Surgeons, doctors and nurses leave nothing to chance. In hospitals, surgeries and clinics throughout Southern Africa and overseas, Dettol is the antiseptic largely preferred in the fight against infection. For Dettol is both powerful *and* safe. Let the wisdom of the specialists be your guide and assurance: whenever infection threatens in your own home . . . use Dettol promptly.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

61 9558—1

Famous Gujarati and English Books Well Worth Reading and Knowing.

Just Arrived.

Koak Sastra in Gujarati—Very practical	32/6
Gharna Rani—Very practical household matters	32/6
Phari Mahal (Novel)	12/6
Bhavisha Vani (Fortune Teller)	9/6
Dadi Ma No Dava (All About Medicine)	32/5
Lagan Na Anand (Lover Love Matters)	12/6
Gita In Gujarati	5/6
Akbar Birbal in English and Gujarati	18/6 each.
Curries Of India (Spice and appetising book)	6/9
Scheherezade (Tale of Arabian nights)	18/-
Ramayana and Mahabharat (in English)	8/6
Holy Koran (in English)	5/6
Task Before Pakistan	3/6
Sexual Adjustment in Marriage	27/6
Unwanted Child	18/6
Marriage and Freedom	18/6
Sexual Behaviour	26/6
Ideal Marriage	32/6
Child Birth Without Fear	15/6
Any Wife and Any Husband	14/6
Bhowani Junction (Novel)	12/6
Little Known Facts About Well-known People, Dale Carnegie	10/6

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical, are sold by us

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૭
તા. ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૬.
છુટક નકલ પે. ૬
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભગવાનની કૃપા ક્યારે થાય?

(શ્રી રાજાજી)

ઘણા લોકો પોતાની આત્મકથા લખે છે. તેઓ સારી વાતોનો ઉલ્લેખ કરે છે પણ જે વાતો તેમને પસંદ નથી હોતી તેનો ઉલ્લેખ તેઓ કરતા નથી. બધી વાતો જો લખીએ તો આપણને માલુમ પડે કે કેટલી વાર આપણે પાપ તરફ ખેંચાયા હતા અને ભગવાને આપણને ઉગારી લીધા હતા.

ભગવાનની કૃપાથી જ આપણે પાપકર્મોથી બચીએ છીએ. તેની કૃપા ન હોય તો મોટા મોટા નામાંકિત પુરૂષોની પણ દુર્ગતિ થઇ હોત.

એનો એવો અર્થ નથી કે ઇશ્વર કૃપાથી જ આપણે પાપકર્મોથી બચતા હોવાથી આપણે પોતે પ્રયત્ન કરવાની જરૂર નથી. ઇશ્વરની કૃપા પવનની જેમ સદા સર્વત્ર વ્યાપ્તિ હોય છે. હોડી ચલાવનાર પોતાનો સઢ બરાબર ખોલીને બાંધે નહિ ત્યાં સુધી તે પવનનો લાભ લઇ શકતો નથી. આપણે પણ આપણા હૃદયરૂપી સઢને વ્યવસ્થિત રાખીને ઇશ્વરની દયાનો પૂરેપૂરો લાભ ઉઠાવવો જોઇએ.

કોઇ પણ કામ કરવું પડે તો આપણે તે રાજી ખુશીથી કરવું જોઇએ. કોઇ પણ કામને આપણે નીચું ન માનવું જોઇએ. દુનિયામાં બધાં યે જરૂરી કામો સરખાં હોય છે, તેનાં ચડતા ઉતરતાનો સંભવ નથી હોઇ શકતો.

કોઇ પણ કામ ઇશ્વરનું ધ્યાન કરીને શરૂ કરો. તમારી ભકિતથી તમારા પર ભગવાનની કૃપા થશે. ભગવાનની કૃપાથી તમારૂં કાર્ય સફળ થશે. વરસોથી બંધ અંધારી કોટડીમાં દીવો સળગાવવાથી તેની જ્યોતથી ઓરડીમાં પ્રકાશ થઇ જાય છે. ઇશ્વરરૂપી જ્યોતથી જન્મ જન્માન્તરનાં પાપોનો અંધકાર આપણામાંથી નીકળી જશે અને ભક્તિનો પ્રકાશ ફેલાઈ જશે.

કેટલાક સજ્જનોએ એક વખત શ્રી રામકૃષ્ણને વિનંતિ કરી "ભગવન્! બધા લોકો કહે છે કે આપને ઇશ્વરનું દર્શન થયું છે. કૃપા કરીને કોઈક વખત અમને પણ ઈશ્વરનું દર્શન કરાવજો." શ્રી રામકૃષ્ણ હસીને બોલ્યા "ઇશ્વરની ઇચ્છા હશે તો તે જરૂર તમને દર્શન આપશે. તમે લોકો પણ એને માટે પ્રયત્ન કરજો. શું હું દુધ દોહીને, દહીં જમાવીને, તેને વલોવીને, માખણ કાઢીને મારે પોતાને હાથે તમારા મોઢામાં પણ મૂકું? '

હવા ચાલતી રહે તો આપણને પંખાની જરૂર નથી રહેતી. હવા બંધ થતાં વેંત આપણે પંખો હલાવવા લાગીએ છીએ. ઈશ્વરની કૃપા પ્રાપ્ત થતાં આપણે જપ, તપ, વગેરે છોડી શકીએ છીએ પણ જ્યાં સુધી એ લાધી નથી ત્યાં સુધી આપણને જપ, તપ, પ્રાર્થનાની જરૂર રહે જ છે.

ભગવાનની કૃપા સંપાદન કરવામાં અહંકાર જ બાધા નાખે છે. એ અહંકારને પૂરેપૂરો દુર કરો. 'બધું ઇશ્વર જ કરાવે છે એ કદી ન ભુલો. જ્યાં સુધી અહંકાર દુર ન કરો ત્યાં સુધી ઇશ્વર તમારાથી દુર જ રહેશે. તમને તેની કૃપા કેવી રીતે મળશે?

—'રામકૃષ્ણ ઉપનિષદ'માંથી.

★

શ્રી નેહરૂ કહે છે કે

"આપણે હવામાં ગમે તેમ વાત કરી શકતા હતા એ દિવસો હવે ગયા છે. આ હકીકત ખાસ કરીને કોંગ્રેસ માટે સાચી છે કેમકે આજે દેશનો વહીવટ ચલાવવાની જવાબદારી તેના શીરે છે. બીજા પક્ષો વિષે હું કાંઇ કહેતો નથી. મારે તેમનો સહકાર જોઇએ છે, પરંતુ તેમને શીરે કાંઇ પણ જવાબદારી નથી. આ પક્ષો જનતાં સમક્ષ અત્યંત આબાદ અને આકાંક્ષા

ભર્યા જીવનનું ચિત્ર રજુ કરે છે અને પછી કહે છે કે કોંગ્રેસ કાંઇ કરતી નથી. આબાદી ભર્યું જીવન કોણ નથી ચાહતું? પરંતુ મુદ્દો એ છે કે તે કેમ સિદ્ધ કરવું; માર્ગ આડે પડેલા પથ્થરો અને કાંટાઓને કેમ ખસેડવા? જો આપણે આબાદીના ધ્યેયે પહોંચવું હશે તો આપણે તકલીફો સહન કરવી જ પડશે. આપણા દેશમાં ઘણી જ અસમાનતાઓ રહેલી છે. આપણી યોજનાનું ધ્યેય ઘણે ઉંચે હોય તેને નીચે લાવવાનું અને નીચે હોય તેને ઉંચે લાવવાનું છે.

—પંડિત જવાહરલાલ નેહરૂ.

★

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘરે બેઠા અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેકસ, પરસનલ ટેકસ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માત્ર શેકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

હમણાજ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ધરા છાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર	શી. ૪૯–૬
જરીની કીનારવાળી જ્યોરજેટ ૪૫"	વારની શી. ૧૫–૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી	
રેશમી છાપેલી સાડી	પા. ૭–૧૦–૦ થી ઉપર
ભેવડી કીનારની સાડી ક્રેપ ૪૫"	વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઉ સાડીઓ છેલ્લી ઢબના રંગો અને છાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭–૬ થી ઉપર
૭ વાર શી. ૩૯–૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન દેવામાં આવે છે.

જોઈએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩ પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨.

Telephone : 20951

177 Grey Street DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન: ૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન.

ભગત્સ વેજીટેરીયન લાઉંજ

(પ્રોપ્રાયટર: જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશ્યલીસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૬.

આફ્રિકાના સ્વતંત્ર સંસ્થાનો

આમે સમજી નથી શકતા કે જ્યારે દક્ષિણ આફ્રીકામાં રંગવર્ણીઓને ગુલામીની દશામાં રાખવામાં આવતા હોય ત્યારે યુનીયનની સરકાર આફ્રિકા ખંડના બીજા સંસ્થાનો સાથે મિત્રતા ભર્યો વર્તાવ બતાવવાની હાકલ કરે એની પાછળનો એનો હેતુ શું છે.

આ ખંડના બીજા સંસ્થાનો વિરોધી ચળવળો કરી પરદેશીઓની ગુલામીની શૃંખલામાંથી મુક્ત થયા છે, અને તેથી સંભવનીય છે કે તે સંસ્થાનવાસીઓને ધલાયદાવાડાઓને / ઘડનારાઓ કરતાં, એ નિતીના ભોગ બનેલા રંગવર્ણીઓ તરફ વધુ દિલસોજી રહે. દક્ષિણ આફ્રીકાની કચડાયલી રંગવર્ણી પ્રજા પોતાની મુક્તી માટે ચળવળ કરી રહી છે એવી પ્રજાપર ગુલામી લાદતી યુનીયનની સરકાર આફ્રીકા ખંડના મુક્ત સંસ્થાનો સામે મૈત્રીનો હાથ લંબાવે છે એ ભય વખતે રેતીમાં માથું ખોસી દેવા બરાબર છે. (ઇગ્લીશમાં કહેવત છે કે, શાહામૃગ જ્યારે ભય જોય ત્યારે પોતાનું માથુ રેતીમાં ખોસી દે છે. જેથી ભયને તે જોઇ શકે નહીં પણ રેતીમાં ગુંગળાઇને મરી જાય.)

પણ કદાચને યુનીયન સરકાર હવે જાગૃત થઈ હોય અને એમ માનતી હોય કે પાડોસી સંસ્થાનો તરફ મિત્રતા ભર્યું વર્તન રાખવું જરૂરી છે તો એ પણ એટલું જ આવશ્યક છે કે આ દેશની કચડાયલી રંગવર્ણી પ્રજા અને સંસ્થાનોની સ્વતંત્ર પ્રજા કે જેમની વચ્ચે સાંસ્કૃતીક અને બીજી ઘણી રીતે મળતાપણું છે તેમની વચ્ચે પણ એક મૈત્રીની ગાંઠ બંધાવવી જોઇએ કે, જે ગાંઠ તેઓને આ દેશના રંગભેદના સવાલને ફગાવી દેવાને માટે મદદરૂપ બને.

આજનું રાજકીય વાતાવરણ જોતાં રંગભેદનો સવાલ તિરસ્કારની હદે પહોંચ્યો છે અને તેના ભોગ બનેલા બીન-ગોરાઓએ આ વાત ધ્યાન બહાર નહીં કાઢી નાખવી જોઇએ. જો ધલાયદાપણાના ઘડનારાઓ આ ખંડમાં લડત ઉપાડે તો તેનો જવાબ અસરકારક બીન-ગોરાઓ તરફથી અપાવો જોઇએ વાતાવરણ જો કે અનુકુળ નથી કારણ માનવની મર્યાદા હોય છે. છતાં પણ જેમ બીજા સંસ્થાનોએ મુક્તીજંગ ખેલી મુક્તી મેળવી તેમ આપણે પણ કરવું જ જોઇએ.

હીંદ અને સીલોન

હિંદ અને સિલોન વચ્ચે સિલોનમાં વસતા હીંદીઓના સવાલનો નિર્ણય માનભર્યો નથી લાવી શકાયો તેને માટે હિંદ અને સિલોનના શુભેચ્છકો નિરાશ થયા છે. આ અસફળતા એવે ખરાબ વખતે થઇ છે કે જ્યારે હીંદપર દુશ્મનોને આંગળી ચિંધવાને મોકો મળી ગયો છે, જેઓ કાદવ ઉડાડી શકે તેઓ કહી શકે છે કે સિલોનમાં જો હીંદીઓને નથી રાખતા તો અમે શું કામ રાખીએ?

પરંતુ આ સવાલ ગુંચવણ ભર્યો છે. સિલોનની સરખામણીમાં હીંદ ઘણો વિશાળને સમૃદ્ધ દેશ છે જ્યારે સિલોન એક નાનો સરખો દેશ છે. વર્ષો થયાં ત્યાં હીંદીઓનો વસવાટ છે. તેની હાલની હીંદી પ્રજા ત્યાંજ જન્મેલી અને ત્યાંના રીત રીવાજોમાં ઉછરેલી હોઇ તેજ દેશને પોતાની જન્મભૂમી સમજે છે અને તેથી તેઓ ઇચ્છે છે કે તેઓને સીલોન સરકાર સીલોનના નાગરિક તરીકેના હકો આપે.

પણ આની બીજી બાજુ પણ છે. સીલોન સરકાર એમ નથી ઇચ્છતી કે આખો સીલોન દેશ હીંદીઓથી ઉભરાઇ જાય અને તેથી તેણે હીંદીઓના વસવાટ ઉપર અને પ્રવેશ ઉપર પ્રતિબંધ મુકનારો કાયદો ઘડયો છે.

આટલે દુરથી શિખામણ આપવી એ કદાચ દોઢ ડહાપણ ભર્યું થઇ પડશે. છતાં આ સવાલ આફ્રીકા ખંડને ઘણો અસર કરનારો છે તેથી અમે ચુપકીદી નથી ધારણ કરી શકતા હીંદનું વલણ એવું ન હોવું જોઇએ કે જેથી બીજા તેને શાહીવાદી કહે. અને તેથી જ હીંદે સીલોનમાં થતા પ્રવેશપર પ્રતીબંધ પોતે જ મુકવો જોઇએ—એટલા માટે નહીં કે તે વધુ સમૃદ્ધ છે પણ એટલા માટે કે સીલોનમાં થતા પ્રવેશનો બીજાઓ ખોટો અર્થ ન કરે.

હિંદીઓ અને આફ્રિકનો

દક્ષીણ આફ્રિકાના હીંદીઓને એ સમજતાં ઘણો સમય લાગ્યો કે આફ્રિકનો પણ બીન-ગોરાઓના સવાલ સામેની લડતમાં પોતાનો ભાગ સારી રીતે ભજવી શકશે. એક એવો લોભ પ્રવર્તના હતો કે જ્યારે પણ હીંદી અને આફ્રીકનો વચ્ચે તુલના કરવામાં આવે ત્યારે તેની સંસ્કૃતીના તફાવત સામે આંગળી બતાવવામાં આવતી જો એમ માની લેવામાં આવશે કે આથી આફ્રીકનોને ખોટુ લાગ્યું છે તો તેમાં હીંદીઓની હાર છે. આજે હવે આપણે તેનાથી વિરૂદ્ધ દિશામાં વિચારોનો પ્રવાહ થતો જોઇ રહ્યાં છીએ. અને તે એ કે હવે વિચાર પ્રવાહ એ દિશામાં વહે છે કે જે કાંઇ આફ્રિકનોનું છે તે સુંદર અને સારૂં છે.

આ ઘણું ભયંકર વલણ છે. એ ભુલાવું નહિ જોઇએ કે આફ્રિકનો પણ એક સારા માનવો છે જેટલા હીંદીઓ છે. ઘણીવાર આફ્રીકનો સાથે દોસ્તી કરવાનો એ ભાવ હોય છે કે તેને ગોરા સાથે લડવાને માટે હથીયાર તરીકેનો ઉપયોગ કરી શકાય.

આફ્રિકનો એટલા બધા અણસમજુ નથી કે, કેટલાક હીંદીઓ માને છે તેમ. પણ જે હીંદીઓ તેને હથીયાર તરીકે વાપરવા ઇચ્છે છે તેઓએ ધ્યાન રાખવું જોઇએ કે કદાચ એક દિવસ એવો પણ આવશે કે તે હથીયાર તેની સામે જ થશે.

એ ઘણું જરૂરનું છે કે, હીંદીઓના લાભ માટે કે હીંદીઓ અને આફ્રિકનો વચ્ચે ખરી મૈત્રીને સ્થાન હોય. પણ તે બનવું અશક્ય છે કે જ્યાં સુધી લાભની દાનતથીજ મૈત્રી સાધવાનો આદર્શ હોય. ખરૂં જોતાં મૈત્રી એ પાયાપર રચાવી જોઇએ કે આફ્રીકન પણ ગુણદોષથી ભરેલો હીંદીઓના જેવોજ એક માનવ છે, હીંદીઓએ એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઇએ કે કોઇ પણ બીજા સમુહ સાથે લડવાને માટે તેને ઉશ્કેરવો એ ભયંકર છે કારણ એ બે ધારી તલવાર જેવું હથીયાર છે અને ક્યારે વાપરનારની ઉપર જોખમ આવી પડે તે એ જાણનો પણ નહીં હોય.

ડો. ટેયલરને શુભેચ્છા

છેલ્લા ત્રણેક માસથી શ્રી મણીલાલ ગાંધી મેકકોર્ડ હોસ્પીટલમાં માંદગીથી શય્યાવશ છે તેમણે ફાર ઇસ્ટ થઇને યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ જતા ડો. એલન અને શ્રીમતિ ટેયલરને શુભ સફર ઇચ્છી હતી. શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી અને તેમના સંતાનો ઇલાબેન અને અરૂણભાઇ પણ આ પ્રસંગે હોસ્પીટલ વોર્ડમાં હાજર હતાં. ડોકટર અને મીસીસ ટેયલર ગાંધી કુટુમ્બના જુનાં મિત્રો છે.

ડો. ટેયલરે આભાર માનતાં કહ્યું કે છેલ્લાં ૩૫ વર્ષમાં હીંદી કોમે જે પ્રગતિ કરી છે તે મને વિસ્મય જનક લાગી છે. ખાસ કરીને સ્પ્રીંગફીલ્ડ હાઉસીંગ સ્કીમ અને હમણાંજ શરૂ થયેલી સુલતાન ટેકનીકલ કોલેજ કે જે તેના સરંજામ સહિત જગતની આગળ પડતી ઈમારત ગણાશે પહેલી તકે અમે આ દેશમાં આવેલાં તે માટે અમેરીકાની કોંગ્રેગેસ્નલ ચર્ચ જ જવાબદાર છે. હવે તો મેકકોર્ડ હોસ્પીટલ લોકલ બોર્ડના આશ્રયે છે.

જો કે અમારૂં મુખ્ય કામ તે આફ્રિકન લોકો માટે હોસ્પીટલની યોજના કરવાનું જ હતું તોપણ અમે હીંદી જનતાના દરદીઓની તથા ડોકટરો અને નર્સોનાં ટ્રેઇનીંગ માટેની પણ છુટ લીધી હતી. બીન-યુરોપીયનોના યુવાન હીંદી તથા આફ્રિકનોને ડોકટરી અને નર્સોની તાલીમ આપવા માટેનાં દ્વાર પ્રથમ ખુલ્લાં મુકવાની મેકકોર્ડને તક મળી હતી.

જતાં જતાં હું શ્રી મણીલાલ ગાંધી અને તેમનાં કુટુંબ પ્રત્યે શુભેચ્છા વ્યક્ત કરૂં છું. ડો. ટેયલરે અંતમાં કહ્યું કે મેકકોર્ડ હોસ્પીટલમાં નવેસરથી અમારૂં જીવન વ્યતિત કરવા પાછો ફરવાની આશા રાખું છું અને જે અર્થસૂચક મિત્રાચારીનો સંબંધ રહ્યો છે તેને તાજો કરીશું.

સ્વ. કસ્તુરબાની યાદ

"લહરી"

મહાત્મા ગાંધીજીનાં બે નિકટનાં સહવાસીઓમાં એક મહાદેવભાઈ દેસાઈ અને બીજાં કસ્તુરબા ગણાય ભારતની મુક્તિના રણજંગના શહીદ તરીકે બંનેનું નિધન આગાખાન (જેલ) મહેલમાં થયેલું. મહાદેવભાઈનું ૧૫મી ઓગસ્ટે અને કસ્તુરબાનું ૨૨મી ફેબ્રુઆરીએ. ઉભયનાં અંતિમ પ્રયાણમાં સવા અરાઢ માસનું અંતર રહ્યું છે.

આપણે જોઈએ છીએ કે પુરાતન કાળથી ભગવાન રામચંદ્રનાં નામ સાથે સીતાનું નામ જોડાયેલું છે તેનું કારણ તેની પતિ પરાયણતા અને એક આદર્શ સન્નારી તરીકેનું જીવન જ છે.

એજ પ્રમાણે મહાત્મા ગાંધીજીના નામ સાથે પૂજ્ય કસ્તુરબાની સ્મૃતિ સહેજે થઈ આવે છે. ગત અર્ધી સદી દરમીયાન જગતે જોયું છે કે તેણીએ ગાંધીજીના આદેશ, તપસ્વી જીવન અને આદર્શ સિદ્ધાંતોના પાલનમાં પોતાનાં જીવનને ઓતપ્રોત કરી દીધું હતું.

મહાત્મા ગાંધીજીનો જન્મ પોરબંદરમાં થયેલો તેજ પૂણ્ય ભૂમિમાં સને ૧૮૬૯ના એપ્રીલ માસમાં કસ્તુરબાનો પણ જન્મ થયેલો. પિતા, શ્રી. ગોકળદાસ મકનજી અને માતા વ્રજકુંવરબા. શિક્ષણ પ્રચારનો એ જમાનો ન હોવાથી કસ્તુરબાને અક્ષરજ્ઞાન ન મળેલું, પણ એક આદર્શ સ્ત્રીને ઉપયોગી ધર્મ, નીતિ અને વ્યવહારનું જ્ઞાન તથા સુસંસ્કાર સહ ઘરકામની તાલીમ તેમનાં માત પિતાએ સારી રીતે આપી હતી. તેર વર્ષની વયે લગ્ન થયેલાં અને એક બાળકના જન્મ પછી ગાંધીજી બેરીસ્ટરીના અભ્યાસ માટે વિલાયત ગયેલા.

દક્ષિણ આફ્રીકામાં સ્થાયી નિવાસ માટે ગાંધીજી સાથે ૧૯૦૨માં ડરબન આવ્યાં. સીતાજીએ ભગવાન રામચંદ્ર સાથે બાર વરસ વન ભોગવ્યું હતું ત્યાં પાતિવ્રત ધર્મના પાલન માટે અનેક પ્રકારની વિટંબણા વેઠી હતી. તેવી જ રીતે પૂ. કસ્તુરબા પણ દક્ષિણ આફ્રીકામાં બાર વરસ રહેલાં. તે દરમીયાન મ. ગાંધીજીએ હીંદીઓના હક માટે ઉપાડેલા સત્યાગ્રહની લડત વખતે જેલમાં ગયેલાં અને સખત માંદગીમાં પણ પતિવિયોગનું દુઃખ સહન કરેલું. મહાત્મા ગાંધીજીએ ૧૯૦૮માં પ્રિટોરીયાની જેલમાંથી તેમને લખ્યું હતું. "તારી તબિયતનો તાર મી. વેસ્ટે આજે મોકલ્યો છે. મારૂં હૃદયું કોતરાય છે. હું રડું છું પણ તારી ચાકરી કરવા આવું તેવી સ્થિતિ નથી. સત્યાગ્રહની લડતમાં મેં બધું અર્પણ કર્યું છે. મારાથી તો આવાય જ નહિ, દંડ તો ન જ અપાય. તું જરા હિંમત રાખે, રીતસર ખાય, તો સારૂં થઈ રહેશે છતાં મારે નસીબે થી તું જશે જ એમ હશે તો હું તને એટલું જ લખું છું કે મારૂં હેત તારી ઉપર એટલું છે કે તું મરશે છતાં મારે મન જીવશે. તારો આત્મા અમર છે. તું ઇશ્વર ઉપર આસ્થા રાખી પ્રાણ તજજે તું મરીશ તો તે પણ તારા સત્યાગ્રહને ભોગ છે."

આમાં એક આદર્શ પતિનો સ્નેહ કેવો નિર્મળ હોય છે તે જોઈ શકાય છે. સદ્‌ભાગ્યે પૂ. કસ્તુરબા ભયંકર માંદગીમાંથી બચી ગયાં અને ૧૯૧૪ માં પૂ બાપુજી સાથે સ્વદેશ આવ્યાં.

દેશની આઝાદી માટે રાષ્ટ્રિય લડત શરૂ થઈ તેમાં પણ તેમણે પતિની છાયા સમા બનીને જેલનાં દુઃખો સહન કર્યાં. મહાત્માજીના સિદ્ધાંતોને કરોડો માનવીએ અપનાવ્યા. દેશ અને જનતાની મુક્તિ માટેના જંગમાં હજારોએ જીવન સમર્પ્યાં ગાંધીજીની આદર્શ આજ્ઞાઓને ચીવટતાથી જીવનમાં ઉતારનાર સાથીઓ પૈકી પુજ્ય કસ્તુરબા કેટલી કાળજી રાખતાં હતાં તેના અનેક પુરાવાઓ પૈકાનો એક મનુબેન ગાંધીએ લખેલો અત્રે ઉતારવા જેવો છે. ૧૯૪૨માં આગાખાન જેલમાં મહાત્મા ગાંધીજી સાથે કસ્તુરબા સહ મનુબેન ગાંધી અને મીરાંબાઈ પણ હતાં. મહાત્મા ગાંધીજીની ખાવા પીવાની બાબત ઉપર કસ્તુરબા જાતેજ દેખરેખ રાખતાં. સાંજે બકરીનું દુધ આવતું તે મીરાંબાઈ ગાળીને ઢાંકી રાખતાં, એક દિવસે તેમની તબિયત ઠીક ન હોવાથી તે સુઈ ગયાં હતાં જેથી દુધ ગાળવાનું કામ મનુબેન માટે આવ્યું તેમને રોજ ગાળતાં તે કપડું ન મળવાથી એક સ્વચ્છ કાપડનો કટકો તેણીએ ધોઈને સુકેલો હતો તેનાથી દુધ ગાળી લીધું એજ વખતે પૂ. કસ્તુરબા ત્યાં આવી ચડયાં અને તેમણે કપડું જોઈને કહ્યું, "આ તો મીલનું કપડું છે. મીલના કપડાથી બાપુજીને પીવાનું દુધ ગળાય કે? બાપુજીને ખબર પડે કે મીલના કપડાથી એ ગાળ્યું છે તો એમનું મન દુભાશે. આપણી પાસે ખાદીના કકડા કયાં ઓછા છે? આપણાથી આપણા ઉપયોગમાં મીલનું કપડું કેમ જ વપરાય? જો કદાચ મીલના કપડાથી જ આપણી ગરજ સરતી હોય તો એવી ગરજનો ત્યાગ કરવો જોઈએ, પણ મીલના કે વિલાયતી કપડાથી આપણો સ્વાર્થ ન જ સધાય. તું જાણે છે કે મીલનાં કપડાં દેખાવમાં ઝીણાં લાગે છે. તેથી ઘણી વખત એમ મનાય છે કે ગાળવા કે એના ઉપયોગને સારૂ એ ઉત્તમ છે. પણ એ તદન ખોટું છે, ખાદીનું કપડું જાડું હશે છતાં ખાદીના વણાટમાં એવાં છિદ્રો રહેલાં છે કે એ કપડું મીલના કપડા કરતાં ઉત્તમ કામ આપે. આજે તો તને એમ થયું હશે કે આ કપડાથી સારૂં ગળાશે; અને ગાળવામાં શી હરકત? કપડું પહેરવું હોય તો વાંધો પણ આ મોટી ભુલ છે. આજે તો તેં દુધ ગાળ્યું અને કલે તો તને થશે કે કેવું મુલાયમ લાગે છે ચાલને પહેરી લઉં! એટલે ત્યાં મન ડગે વળી મીલના કપડાથી ગાળેલું દુધ પેટમાં જાય એટલે ઝીણી નજરે એ એક જાતનું પાપ પેટમાં ગયેલું કહેવાય. આપણે તો સ્વદેશીની પ્રતિજ્ઞા છે." આમ કહી તે દુધ ફરીથી ખાદીના કટકામાં ગળાવ્યું.

૧૯૪૨ના સપ્ટેમ્બર માસમાં એમને હૃદય રોગની અસર જણાયેલી આગાખાન મહેલમાં ચારેક અઠવાડિયાં હૃદય રોગથી પથારીમાં રહ્યા બાદ ન્યુમોનીયાની તિવ્રતાથી ૧૯૪૪ના ફેબ્રુઆરીની ૨૨મી તારીખે સે.મવાર–મહાશિવરાત્રીની સાંજે ૭ ને ૩૫ મીનીટે મહાત્મા ગાંધીજીના ખોળામાં જ તેમણે નશ્વર દેહને છોડી દીધો. સોએક માણસોની હાજરીમાં આગાખાન મહેલની નજીક જ શ્રી દેવદાસભાઈના હસ્તે એમનો અગ્નિસંસ્કાર થયેલો જ્યાં તેમની સમાધિ આજે એક તીર્થસ્થાન રૂપે વિદ્યમાન છે.

મહાત્મા ગાંધીજીએ તેણીનાં સ્મારક માટે એક કરોડ રૂપિયાની જનતા જોગ અપીલ કરેલી. જેનો સવા કરોડ રૂપિયામાં જવાબ આપી જનતાએ એમના પ્રત્યેની પૂજ્યભાવના વ્યક્ત કરેલી. એ નીધિનો ઉપયોગ મોટા શહેરોમાં નહિ પણ નાનાં નાનાં ગામડાઓમાં થઈ રહેલો છે. ઈંદોરમાં અઢીસો એકર જમીન પર કસ્તુરબા ગ્રામની સ્થાપના થયેલી છે. જ્યાંથી "કસ્તુરબા ગાંધી રાષ્ટ્રિય સ્મારક ટ્રસ્ટ" દ્વારા ભારતના પ્રત્યેક પ્રાંતમાં જીવંત કાર્યરૂપે સ્મારકો બની રહેલાં છે. બાલવાડી, કાંતણ, દવાખાનું, શાળા, રાત્રી શાળા, પ્રૌઢ શાળા, પ્રસુતિગૃહ વગેરે સ્થપાયેલાં છે. ટ્રસ્ટના પ્રમુખ માવલંકર દાદા છે અને ઉપ-પ્રમુખો: પ્રેમલીલા વી. ઠાકરસી, મંગલદાસ પકવાસા, શાંતિકુમાર ન. મોરારજી, મણીબેન પટેલ, મૃદુલાબેન સારાભાઈ તથા મંત્રી: સુશીલાબેન પૈ છે. ગ્રામ સેવાનાં કેન્દ્રો આંધ્રમાં ૧૨, આસામમાં ૨૩, ઉત્કલમાં ૧૪, કેરલમાં, ૧૧, ગુજરાતમાં ૮, તામીલનાડમાં ૨૬, પંજાબમાં ૧૪, બંગાલમાં ૧૬, પુર્વ પાકીસ્તાનમાં ૨, બિહારમાં ૨૯, મધ્ય ભારત–મહાકોશલમાં ૫, મહાવિદર્ભમાં ૧૪, મહારાષ્ટ્રમાં ૧૨, મૈસુરમાં ૨૨, રાજસ્થાન, હિમાચલ, હૈદ્રાબાદમાં ૬, ઉત્તર પ્રદેશમાં ૭ અને કર્નાટકમાં ૧૧ છે—મુખ્યકેન્દ્રમાંથી હીંદીમાં કસ્તુરબા–દર્શન નામનું ત્રિમાસિક સાતેક વર્ષથી આ પ્રવૃત્તિઓના સંચાલન અંગે થાય છે. સંત તુકડોજીએ ૬–૨–૫૫માં એ સ્થળની મુલાકાત લીધેલી ત્યારે એમ કહ્યું હતું કે "આજે ભારતના નવ નિર્માણમાં રચનાત્મક પ્રાણ પુરવાવાળી સંસ્થાઓને હું એક તીર્થ માનું છું. આમ તો દેશમાં અનેક સંસ્થાઓ ચાલે છે. પરંતુ જે સંસ્થાઓ દેશમાંથી પાશ્ચાત્ય મનોવૃત્તિને દુર કરી ભારતીય સંસ્કૃતિનો વિકાસ કરે છે તેનું ઘણું મહત્વ છે. મહિલાઓના સમૂહમાં રહીને આ દ્રષ્ટિથી કાર્ય કરવાવાળી આ સંસ્થા છે." ડૉ. સુશીલા નાયરે ૨–૧૦–૫૫ના રોજે કસ્તુરબાગ્રામમાં ગાંધી જયંતિ ઉજવાયેલી તે પ્રસંગે કહ્યું હતું કે "બાપુના જીવનના તંબુરામાંથી એક મુખ્ય સ્વર એ નીકળતો હતો કે 'પરપીડાને દુર કરવી' અને એ ધ્યેય પર બાપુએ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનો પ્રારંભ કર્યો. આ "કસ્તુરબા ટ્રસ્ટ" પણ તે પ્રવૃત્તિ માંહેની એક છે.

આ રીતે સ્વદેશમાં પુ કસ્તુરબાનું સ્મારક સ્થપાયેલું છે તેવીજ રીતે દક્ષિણ આફ્રિકાના હીંદીઓને પણ ગૌરવ લેવા જેવું છે કે તેઓ તેમના પ્રત્યેની પુજ્ય ભાવનાને વ્યક્ત કરવામાં પાછા નથી પડેલા. પુ. કસ્તુરબાનાં સ્મારક માટે યુનીવનની હીંદી જનતાએ આઠેક હજાર પાઉંડ આપ્યા છે જેમાં ચાર હજાર નાટાલની સરકારે ઉમેરી આપ્યાથી ફીનીક્સ કે જ્યાં પુ કસ્તુરબા એ મહાત્મા ગાંધીજી સાથે રહીને સત્યાગ્રહની લડાઈ માટે જનતાને તાલીમ આપવામાં સાથ આપેલો ત્યાં "કસ્તુર બા ગાંધી મેમોરીયલ ગવરમેન્ટ એડેડ ઇન્ડિયન સ્કુલ" બંધાયેલી છે. જેનું ઉદ્‌ઘાટન ૧૯૫૪ના જુનમાં નાટાલનાં એડમીનીસ્ટ્રેટર શ્રી. શેપ્સ્ટનના હસ્તે થયું હતું. આજે અહીં ૩૮૦ બાળકો પ્રાથમિક શિક્ષણ લઈ રહ્યાં છે. જગ્યાના સંકોચને લીધે બાપુજીના અસલી મકાન "સર્વોદય"માં પણ બે કલાસ ચાલુ કરેલા છે છતાં સો ઉપર બાળકો વેઈટીંગ લીસ્ટ પર છે.

આમ સ્વ. કસ્તુરબાના સ્મારકો કાંસા કે પત્થરની મૂર્તીમાં નથી પણ સ્વદેશ અને આ પ્રદેશમાં તે સ્મારક દ્વારા જન સમાજના ઘડતર માટે ઉપયોગી કાર્યો થઈ રહેલાં છે. જે તેમનાં આત્માને નિઃશંક સંતોષ જ ઉપજાવશે.

સોક્રેટીસની સફર

હીંદના ગ્રામ્ય જીવન વિશે લેખકે સવાલ જવાબ રૂપે આ પુસ્તકમાં સોક્રેટીસના વીચારો દર્શાવ્યા છે.

કીમત શી. ૩–૬.

'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ઓલ ઇન્ડિઆ કોંગ્રેસ

મહાસભાનું અધિવેશન

હિંદની રાષ્ટ્રીય મહાસભાનું ૬૧ મું અધિવેશન ગયા શની–રવીવારના અમૃતસરમાં મળેલું જેના ખાસ ટેલીગ્રાફીક સમાચાર 'સાપા રૂટર' દ્વારા હમણાં જ મળ્યા છે. ગુજરાતી વાચકો માટે તેનો ભાવાર્થ અત્રે અપાય છે. અ. ઇ. કો. અમૃતસરમાં શનીવાર તા. ૧૧ મી ફેબ્રુઆરીનો દિવસ રાજકીય હરિફ સમુદાયના એક લાખ ઉપર સભ્યોના દમામદાર સરઘસના લીધે તંગ જણાયો હતો.

અઢી હજાર ઉપર પોલીસો, જેમાં ઘણા તો હથિયારોથી સજ્જ હતા તેઓ, બે હરિફ સમૂહ વચ્ચે અભાવ પ્રચંડ અથડામણ થયેલી તેનું પુનરાવર્તન થતું અટકાવવા માટે ખડે પગે તઇયાર હતા.

અકાલી શીખો કે જેઓ શીખોની ચોખ્ખી સત્તા હોય એવો પંજાબી બોલનારાના પ્રાંતની માગણી કરે છે તેઓનું સરઘસ તેના હરિફ પક્ષ 'મહા પંજાબ' કે જેને હીંદુઓ સર્વોપરિ હોય એવું વિશાળ પંજાબ જોઇએ છે. તેની આગળ ચાલ્યું હતું અમૃતસરમાં મળેલી કોંગ્રેસ પાર્ટી કે જે અત્યારે સત્તાપર છે તેને હીંદના પ્રાંતોની રચના માટે ઉભય પક્ષોનાં બળની પ્રતીતિ કરાવવા બંને સમૂહનાં સરઘસો એકજ રસ્તેથી પસાર થાય એવી ગોઠવણ થઇ હતી.

રવીવાર તા. ૧૨મી ફેબ્રુઆરીએ અકાલી શીખ પાર્ટીએ પંજાબી ભાષાનો પ્રાંત રચવાની માગણી માટે એક મેસ મીટીંગ બોલાવી હતી. તેજ અરસામાં તેમની મીટીંગથી અડધા માઇલપર અકાલી શીખ માગણીને નામંજુર કરવાનું સરકારને કહેવા માટે મહા પંજાબ પક્ષનો એક સામુદિક મેળાવડો પણ મળ્યો હતો. વડા પ્રધાન પં. નેહરૂએ અકાલી શીખ પાર્ટીના અગ્રણી શ્રી તારાસીંગ સાથે સમાધાનનો માર્ગ શોધવા કેટલીક મીટીંગો બોલાવી હતી.

શનીવાર તા. ૧૧મી ફેબ્રુઆરીએ કોંગ્રેસ પાર્ટીએ હીંદમાં શક્ય હોય ત્યાં દરેક ભાષાના વિભાગમાં વિભાગીય કાઉન્સીલ સહિત દ્વિભાષી પ્રાંતને ઉત્તેજન આપતો પ્રસ્તાવ રજુ કર્યો હતો.

એક ઠરાવ કે જે એ પાર્ટીના વડા એ રચેલો અને સમગ્ર કમિટીએ સ્વીકારેલો તેમાં કહેવાયું છે કે એક ભાષી પ્રાંત માટે પસંદગી હોય ત્યાં કદાચ તે ટકી શકે પણ અતિપ્રેમ થી મુક્ત હોય એવા ખ્યાલોની ઉપરાંત જઇને એક ભાષી પ્રાંત બનાવી ન શકાય.

કમીટીએ મુંબઇ શહેર અને ઓરીસા પ્રાંતોના સ્વીકાર અંગેના મતભેદના લીધે હમણાં જે હુલ્લડો થયેલાં તે માટે પ્રજાને સંગઠિત બનવા વરિષ્ઠ અધિકારીઓએ કરેલી આજ્ઞાને માન્ય રાખી હતી. તેણે બંગાળ અને બીહારને દ્વિભાષી પ્રાંત તરીકે જોડાઇ જવાના પ્રસ્તાવને પણ માન્ય રાખ્યો હતો.

કોંગ્રેસ પાર્ટીનું ૬૧માં પૂર્ણ અધિવેશનની ખુલ્લી સભાને સંબોધતાં વડા પ્રધાન પં. નેહરૂએ કહ્યું હતું કે બ્રિટન, ફ્રાંસ, જર્મની અને અમેરીકાને ઔદ્યોગીક ક્રાંતી- કરતાં દેઢસો વર્ષ લાગેલાં જેમ બ્રિટને હીંદ મેળવ્યું હતું તેમ બીજા દેશોપર અધિકાર મેળવી તેનો લાભ તેમણે ઉઠાવ્યો હતો.

સોવીયેટ રશીયાએ તેની ક્રાંતી ત્રીસ થી ચાળીસ વર્ષો ચલાવી કિન્તુ તેણે એક હથ્થુ સરકારની સ્થાપના કરી.

પં. નેહરૂએ કહ્યું કે "આપણે સોશ્યાલીઝમના ધ્યેય તરફ જવાનો છેવટે નિરધાર કર્યો છે અને શાંતિનાં સાધનો વડે ત્વરાથી સોશ્યાલીસ્ટ માળખાંની રચના કરી છે." રવીવારની બેઠકને સમેટતાં પં. નેહરૂએ કહેલું કે ભારતના પ્રાંતોની સરહદના સ્વીકારના નિર્ણયમાં જો કશી પણ ભૂલ થયેલી હશે તો તેમાં પાછળથી ફેરફાર કરી શકાશે. તેમ છતાં માણસોના હૈયામાં જુદાઇ હશે તેનો અંત આવી જાય અને શાંતીનું વાતાવરણ ફરીથી સ્થપાય. ત્યાં સુધી એ નિર્ણયમાં ફેરફાર થઇ શકશે નહિ

કોંગ્રેસ પાર્ટીની બેઠકમાં બીજી ચર્ચા સાથે દેશના વહીવટી વિકાસનું પ્રકરણ અને આંતરરાષ્ટ્રિય મુદ્દાઓએ અગ્રસ્થાન લીધું હતું અને પ્રાંતોની સરહદના સ્વીકારનો સવાલ ગૌણપદે રહ્યો હતો.

પં. નેહરૂનું આ અધિવેશનપર પુનઃ આધિપત્ય રહ્યું હતું બીજા કોઇ પણ વક્તા કરતાં તેમના તરફ વધુ લક્ષ રહ્યું હતું.

લશ્કરી કરાર અને ખાસ કરીને 'સાઉથ ઇસ્ટ એશીયાટીક ઓર્ગેનીઝેશન' તથા 'બગદાદ મીડલ ઇસ્ટ ડીફેન્સ પેક્ટ' કે જેનાથી સંપ ન વધતાં તે તંગ સ્થિતિનું કારણ બનેલ છે એ ભૂમિકાપર ઉગ્ર વાદવિવાદ થયો હતો.

પં. નેહરૂએ સભાને પ્રથમ જ કહેલું કે જગતને ઔદ્યોગીક ક્રાંતિની સફળતાનો એક નવો માર્ગ ભારત બતાવી રહ્યું છે વધુમાં તેમણે કહેલું કે આ નવા માર્ગનું મહત્ત્વ ભારતના કોમ્યુનીસ્ટો અને કેટલાક સોશ્યાલીસ્ટોના ધ્યાનમાં નથી રહ્યું અને તેઓ તેમના સંકુચિત સિદ્ધાંતના વિચારના પાંજરામાં ગોંધાઇ ગયેલા છે જેનો ભાગ્યે જ આજના ભારત સાથે કશો સંબંધ હોઇ શકે.

પં. નેહરૂ, દેશમાં પહેલી એપ્રીલ થી શરૂ થતી બીજી પંચ વર્ષીય યોજનાની અગત્યતા ઉપર આગ્રહ પુર્વક બોલ્યા હતા. અને પાયાના ઉદ્યોગો કે જેનાવડે ભારત પોતાના પગપર ઊભી શકશે તે વિષે ભારપૂર્વક સંબોધન કર્યું હતું.

સાપા રૂટર.

ફાધર હડલ્સ્ટનના મિત્રો જોગ

ઇ. ઓ.ના અધિપતિ.

સાહેબ,—આ કાગળ કોઇ વિવાદ માટે નથી પણ ફાધર હડલ્સ્ટનના વિદિત–અવિદિત મિત્રોને માટે જ છાપા દ્વારા પ્રગટ કરાય છે.

કેટલીક વ્યક્તિઓ સાથે આ વિષે ચર્ચા થયા પછી મને જણાવવાની ઇચ્છા થાય છે કે આ દેશમાં નિઃસ્વાર્થ ભાવે અવિરત કરેલાં કાર્યોની કદર કરવા અને તેમણે બતાવેલી હીંમત, દ્રઢતા અને દક્ષિણ આફ્રિકા ઉપરના પ્રેમ માટે કંઇક મૂર્તસ્વરૂપમાં આભાર વ્યક્ત કરવાની જરૂરીયાત જણાય છે.

ફાધર હડલ્સ્ટનને આજીવન દક્ષિણ આફ્રીકામાં રહીને કામ કરવા જેવું બીજું કશું પ્રિય નથી એ યાદ રાખવા જેવું છે. પરંતુ જ્યાં તેમની ઘણીજ જરૂર છે તે માટે તેમને ઇંગ્લંડ બોલાવાયા હોવાથી ફેબ્રુઆરીની આખરે તેમને આ દેશમાંથી જવું જ પડશે આથી તેમને કેટલું દુઃખ થશે એની આપણે તો કલ્પના જ કરવી રહી. અને તેમણે કરેલાં સત્કાર્યો માટે તેમના મિત્રોને આભાર માનવા સાથે તેમની ફરતેહ ઇચ્છવાની તક ન મળે તો તે એક કરૂણતાજ લેખાય.

મને તથા જેઓને મેં વાત કરી તેમને એમ લાગ્યું છે કે "ફાધર હડલ્સ્ટનના મિત્રોનો ફંડો" તત્કાળ માંજ શરૂ કરવો જોઇએ કે જેમાં ગરીબ અને તવંગર સઘળાંઓ કૃતજ્ઞતાનો સહકાર નોંધાવી શકે.

ફાધર હડલ્સ્ટને આ દેશની સેવામાં કેટલો ફાળો આપ્યો છે એ માટે આપણે તેમનાં ભુતકાળનાં કાર્યો તરફ નજર નાંખીએ ત્યારે જાણી શકાય છે કે એક માણસ કેટલું બધું કાર્ય કરી શકે છે. અત્રે ત્રણ બાબત જણાવવી યોગ્ય લખાશે "આફ્રિકન બાળકોને પોષણની યોજના" "ધી હડલ્સ્ટન સ્વીમીંગ બાથ" અને "ધી હડલ્સ્ટન જાઝ બેન્ડ."

મારૂં માનવું છે કે કેટલાં નાણાં મળે એ માટે ચીંતા ન કરવી જે નાણાં ઉઘરાવાશે તે કોઇ સારાં જ માર્ગે વપરાશે. એક પણ પેની નકામી જશે નહિ. નામ અને સરનામું હશે તેવી દરેક ભેટ મળ્યાનો જવાબ અપાશે અને કોઇ પણ આભાર પત્ર હશે તે ફાધર હડલ્સ્ટનને પહોંચાડાશે. આ સમગ્ર ફંડો તેમને આપી દેવાશે જેઓ તેનો શું ઉપયોગ થશે તે છાપા દ્વારા જણાવશે એ માટે કશી શંકા નથી.

તેમણે આપણને માનેલા મિત્ર કરતાં આપણે કંઇક વધુ છીએ એની આપણે તેમને પ્રતીતિ કરાવવી જોઇએ. તેમનાં કાર્યો માટે આપણે કૃતજ્ઞ હોઇએ તો તે માત્ર લાગણીમાં જ નહિ પણ ખરા અર્થમાં છે એ તેમને આ ફાળા દ્વારા બતાવવું ઘટે છે. ફાળાની રકમ નીચેના સરનામે મોકલી શકાશે.

આપની.

એન્ન અશહર.

સરનામું : The Friends of
Father Huddleston Fund.
C/O Mrs D'arcy Ussher,
26 Pallinghurst Road,
Westcliff, J'BURG.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઇફ઼ ઓફ઼ કનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઇમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબ ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada Is a Leader in World Wide Assurance

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
P.O. Box 4624. Phone 32390

મંગલ સ્મરણ

(ઉમિયાશંકર જોષાકર જોહાનિસબર્ગ.)

૩૦મી જાન્યુઆરીનો પુણ્યદિન પૂજ્ય બાપુજીના ભવ્ય બલિદાન તરીકે ભારતીયજનના અને વિશ્વમાંના બાપુભક્તોના હૃદયમાં સ્થાન પામેલો છે તેવીજ રીતે એ દિન પછી ૨૩ મે દિવસે આવતો ૨૨મી ફેબ્રુઆરીનો દિન પૂજ્ય કસ્તુરબાના ભવ્ય અને આદર્શ બલિદાન તરીકે ભારતીય નારીના હૃદયમાં અંકિત થઇ ચુક્યો છે. પૂજ્ય કસ્તુરબાના જીવનનું સ્મરણ અને ચીંતન કરતાં માલમ પડી આવે છે કે 'બા' સાચેજ ભાગ્યશાળી 'બા' હતાં. ભારતને એવાં 'બા' સાંપડયાં તે માટે ખરેખર ભારત પણ અતિ ભાગ્યશાળી બન્યું છે. જગતના સર્વશ્રેષ્ઠ મહાપુરૂષના સહધર્મચારિણી થવાનું એમના ભાગ્યમાં નિર્માણ થયું હતું. બાએ શુષ્ક અક્ષરજ્ઞાન મેળવવામાં કદી હોંશ બતાવી નથી. એમની કેળવણીનું સદ્ભાગ્ય તો જીવનનાં કાર્યો અને જીવનની પ્રવૃત્તિઓમાં જે ભરપૂર સામગ્રી પડેલી છે તેનો સૌથી વધારે લાભ એમણે મેળવ્યો હતો એજ હતું.

પૂજ્ય બાપુએ પોતાનાં જીવનમાં સત્યના પ્રયોગોની વિદ્યાપીઠ શરૂ કરી હતી તેમાં બાપુએ જીવનના બધાં કાર્યો, ધર્મો અને પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ કર્યો હતો. 'બા'એ વિદ્યાપીઠમાં બાપુના સૌથી નિકટ અને સૌથી વધુ વફાદાર વિદ્યાર્થીની તરીકે ઉત્તિર્ણ થયાં. દંપતી જીવન, બાળકોની સંભાળ, અને ફીનીક્ષ આશ્રમના પ્રયોગો, સત્યાગ્રહની લડતો, ચંપારણ્યના ગ્રામજીવન અને ગૃહશિક્ષણના પ્રયાસો, ગાંધી સેવા સંઘના સંમેલનો, સેવાગ્રામનું જીવન, હરિજન પ્રવૃત્તિના વૈષ્ણવ કુટુંબ માટે થઇ પડેલાં અઘરા ફેરફારો, ખાદીની પ્રવૃત્તિ, વિદેશી વસ્ત્રોની દુકાનો, દારૂ–તાડીનાં પીઠાનાં ચોકી કાર્યો, જેલ જીવનના કડવા મીઠા અનુભવો અને છેવટે આગાખાન મહેલની અંતિમ તપશ્ચર્યા એ બધાં જીવન ઘડતરના જીવંત અને જ્વલંત અભ્યાસ ક્રમોમાં 'બા' ઉત્તિર્ણ થઇ ચુકયાં હતાં. બાપુની એ વિદ્યાપીઠની અભ્યાસ ભૂમિકા આર્ય સ્ત્રી માટે, બા જેવા સતી સાધ્વી માટે સૌથી વધારે આકરી હતી, છતાં બા માટે તે અનેક રીતે પાવનકારી થઇ પડી હતી.

જગતની કોઇ પણ આધુનિક વિદ્યાપીઠના બારેમાં બારે વર્ગમાં અભ્યાસ કરનાર વધુમાં વધુ કુશળ અને નિષ્ઠાવાન વિદ્યાર્થીને પણ આંટી દે એવું એકધારૂં, નિયમિત, સતત પરિશ્રમશીલ અને તેજસ્વી વિદ્યાર્થી જીવન ૬૦ વર્ષના લાંબા કાળ સુધી બાએ ગાળ્યું હતું. એ ૬૦ વર્ષના ગાળામાં બાપુએ બાને મહામૂલ્યવાન અસંખ્ય પાઠો ભણાવેલા અને તેની કેટલીએ આકરી પરીક્ષાઓ બાએ ચીવટતાથી આપેલી એ પરીક્ષાના પરિણામો બાનાં જીવનમાં એવાં તો ઓતપ્રોત થઇ ગયાં હતાં કે એ પરિણામોના સર્ટીફીકેટોનાં દર્શન કોઇ પણ છાપાના પાના ઉપર કે અન્ય સ્થળે પ્રજાને થયાં નથી. બાનું જીવન એવી અનેક પરીક્ષાઓ આપતું આપતું આખરે આગાખાનની પુણ્ય ભૂમિમાં પહોંચ્યા બાદ. વિધાતાએ એમને માટે ત્યાં "પારંગત" 'આદર્શ ગૃહિણી'–આદર્શ જીવન સાથી–આદર્શ માતા–ની અંતિમ પરીક્ષાનું સ્થળ નિર્માણ કર્યું એની પૂજ્ય બાપુને, બાને કે પ્રજાને કયાં ખબર હતી? સને ૧૯૪૪ના ફેબ્રુઆરીની શિવરાત્રીની સંધ્યાએ એમના જીવનદીપના છેવટના ઝબકારામાં 'બા'ની અંતિમ પરીક્ષાનું પરિણામ ઝળકી ઉઠયું. અને એ ઝબકારાએ, બાના જીવન શિક્ષણમાં અપાયેલી જુદી જુદી પરીક્ષાઓનાં પરિણામોનાં તેજ-કિરણોને ઝબકાવી દીધાં છે.

'બા'ની સાધના અને એમનો જીવનમાં ખીલી ઉઠેલા અવનવા સદ્ગુણોનું સ્મરણ પૂજ્ય બાના આ પુણ્યદિને આપણે બધા કરીએ છીએ. એમના જીવન ઘડતરનાં પ્રકરણોના પાના આજે સૌ કોઇ ઉઘાડીને વાંચી રહ્યા છે. અને 'બા' એ એક આર્ય સ્ત્રી હતાં એટલુંજ આપણે સમજીએ તોયે એમનાં જીવનના બધાએ ગુણોનો એટલામાં સમાવેશ થઇ જાય છે. પૂજ્ય બાપુજીએ પૂજ્ય 'બા' માટે આત્મકથામાં "કસાયેલો મિત્ર" પ્રકરણ લખી બાના જીવનને આદર્શ રીતે રજુ કર્યું છે. તે ઉપરાંત 'બા'ની છાયામાં રહેનાર, બાને ઓળખનાર અનેક ભાઇ બેનોએ બાના જીવન ઉપર અનેરો પ્રકાશ પાડયો છે. એ બધું અહીં લખાવું અશકય છે.

બાની નિરક્ષરતા છતાં અનુભવથી મેળવેલા એમના શિક્ષણે એમનામાં ગૃહિણી તેમજ સતીના ગુણો પુરેપુરા ખીલવવામાં બાએ કચાસ રાખી નથી. 'બા' ઘર તેમજ કુટુંબનાં 'બા' ન હતાં. પણ બાપુના–"વસુધૈવ કુટુમ્બકમ્" આ આખું જગત આપણું કુટુમ્બ છે–વિશાળ જગતરૂપી કુટુમ્બના 'બા' બન્યાં હતાં. ખરેખર 'બા' ભારતદેશની પ્રજાના અજોડ સેવિકાઓની મોખરે અને સત્યાગ્રહના સમરાંગણની વીરાંગનાઓની હરોળમાં પ્રથમ પંક્તિમાં ઉભાં છે 'બા'ના શિક્ષણની આજ બલિહારી છે. એમના જીવનના પ્રકરણોનો સ્ત્રી સમાજ માટે અતિશય પ્રેરણાદાયી બોધપાઠ છે.

એમણે એવું જીવી બતાવ્યું છે અને કરી બતાવ્યું છે કે હજારો અને લાખો એવું જીવન જીવી શકે અને કરી શકે છતાં એવું કોઇ ભાગ્યેજ જીવી શકયું અને કરી શકયું છે.

'બા'નું જીવન આપણા દેશના જ્વલંત ભૂતકાળનું સ્મરણ કરાવે છે. સ્વ. શ્રી ટાગોર લખે છે કે "તે સમયે ભારતના તપસ્વીઓ ગૃહસ્થ હતા કારણ કે, ગૃહ તે વખતે મુક્તિમાર્ગમાં અડચણરૂપ ન હતું." 'બા'ના જીવનનો એ બોધપાઠ ભારતની બેનો સમજી જઇ જીવનમાં ઉતારે અને ભારતની અસંખ્ય, આદર્શ સતી. સાધ્વી અને ગૃહિણીઓની નામાવલિમાં વધારો કરે એજ 'બા'ના પુણ્યદિનનું મંગલ સ્મરણ હોઇ શકે.

બીઝનેસ રેન્ટ કંટ્રોલ

પીટરમેરીટ્ઝબર્ગનાં 'નાટાલ વીટનેસ' દૈનિક છાપાના શનીવાર તા. ૧૧–૨–૫૬ના અંકમાં અધિપતિની કોલમમાં "હીંદી ભાડુ"ના મથાળા હેઠળ એક લખાણ પ્રસિદ્ધ થયેલું છે જેનો ગુજરાતી ભાવાર્થ વાંચકોની જાણ માટે અત્રે આપાય છે. "હીંદી ભાડુ" હીંદીઓનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતી સંસ્થાઓએ ફેબ્રુઆરીથી વેપારના મકાનોના નિયમનનો અંત આવ્યા પછી હીંદીની માલીકીની દુકાનોનાં ભાડાં ઘણાં ઉંચા ચઢી ગયાં છે તે બાબતમાં વિના વિલંબે તપાસ કરવી ઘટે છે. તેઓની કોમનાં સામાન્ય હિત માટે અને કમનસીબ ભાડુતોને ન્યાય અપાવવા તેમણે મિલકતદારો ઉપર નૈતિક દબાણ લાવવા માટે એક સ્પષ્ટ મર્યાદાવાળી હકીકત બહાર પાડવી જોઇએ છે.

આ મહિનાની શરૂઆતમાં કંટ્રોલ ઉઠાવી લેવાયા પછી કેટલાંક ભાડાં પાંચસો ટકા સુધી ચઢી ગયાં છે. તેમજ કોઇક ભાડુત આબાદ હશે (જો કે તેમ નથી) તો પણ માગેલો વધારો બેહદ છે. એમાંનાં ઘણાં ખરાં મકાનો જર્જરિત અને ગંદી હાલતમાં છે. હીંદીઓએ જાણવું જોઇએ કે વેપારી નીતિનો આવો સવાલ તેમના વિરૂદ્ધ થતા પ્રચાર તરીકે આખા દેશમાં જાહેર થઇ જશે. પ્રધાનને આ ભાડાનો કંટ્રોલ ફરીથી અમલમાં મૂકવાની સૂચના કરવી એ વ્યર્થ છે. થોડાક મકાન માલીકોના કારણે સમગ્ર દેશને શિક્ષા કરવાનું કશું કારણ ન હોય શકે.

જો કે આ બીનાના મૂળમાં જ વિસ્તૃત ગુંચવણી ભરેલી છે. એક તો હીંદીઓનો સમુહ અસમાન સંખ્યામાં વેપારની અંદર છે તેનું કારણ કે એ તેનો મુખ્ય રોજગાર છે અને બીજું કારણ એ પણ છે કે તેઓ ઘણા ધંધાનો વર્તુળમાં પ્રતિબંધિત છે. એના પરિણામે વેપારના મકાનો માટે તિવ્ર હરિફાઇ હોય છે અને મકાન માલિકો તેમના શક્તિથી સુપરિચિત હોય છે. આ બધી બાબતો વિચારતાં હીંદીઓ તેમના પ્રયોજનના પ્રચાર માટે અધિકારી છે જ કિન્તુ તેઓએ અહીં જે અગત્યનો મુદ્દો સંકળાયેલો છે તે પ્રત્યે આંખ ન મીંચવી જોઇએ.'

* *

ગયા ગુરૂવારે 'નાટાલ વીટનેસ'ના પ્રતિનિધિની મુલાકાતમાં નાટાલ ઇન્ડિઅન ઓર્ગનાઇઝેશનના મેરીટ્ઝબર્ગની શાખાના પ્રમુખ શ્રી એસ. આર. નાગડુએ સંસ્થાના પ્રમુખ તરીકે નહિ પણ પોતાનો અંગત અભિપ્રાય આપતાં જણાવ્યું હતું કે ભાડાનો કંટ્રોલ ઉઠાવી લેવાયો તેનો અર્થ એમ નથી થતો કે મકાન માલિકોને ભાડુ વધારી અતિલાભ અને બેહદ નફો મેળવવાની છુટ મળી ગઇ. વધુમાં તેમણે કહ્યું હતું કે ગ્રુપ એરીઆ એકટની અસરથી પણ હીંદીઓને સંકુચિત અને મોજુદ વેપારી લત્તામાં જ વેપાર કરવાની ફરજ પડે છે.

યુરોપીયનો તેમને ફાવે તે લત્તામાં લાયસન્સ મેળવી વેપાર કરે છે પણ હીંદીઓ માટે તેમ નથી. મેરીટસબર્ગના હીંદીઓ પણ ડરબનની જેમ રીટેલ ટ્રેડર્સ એસોસીએશન સંસ્થાની સ્થાપના કરવાની ધારણા રાખે છે.

* *

નાટાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ મેરીટસબર્ગના પ્રમુખ ડો. એમ. એમ. મોટાલાએ 'નાટાલ વીટનેસ'ને ૮મી ફેબ્રુઆરીએ જણાવ્યું હતું કે તેમને જાણીને અચંબો થયો હતો કે વેપારના મકાનોનું કંટ્રોલ ૧લી ફેબ્રુઆરીથી ઉઠી જવા પછી આ શહેરના હીંદિ મકાન માલીકોએ ભાડુતોપર હદ ઉપરાંત ભાડું વધારી દીધું છે આ બાબતમાં તેઓની તપાસ કરવાની વિચારણા છે.

વેચવાના છે

નવસારી સ્ટેશન રોડ પર, બજારમાં ત્યા સોસાયટીઓમાં મકાન અગર ખુલ્લા પ્લોટ લેવા માટે અગર નેશનલ સેવીંગ્સ સર્ટીફીકેટ (આવક વેરાથી-મુક્ત વ્યાજ) ખરીદવા લખો:

એમ. જનાર્દન ભટ્ટ.
Authorised Agent For
Government of India
National Saving Certificate.
બાળા સાહેબની હવેલી,
Navsari, Bombay, India.

ગુજરાતી શિક્ષણ અને શિક્ષકોના પ્રશ્નો

લેખાંક ૩. (લેખક: પંડિત નરદેવ વેદાલંકાર) (ગતાંકથી ચાલુ)

શિક્ષણના કલાકો અને શિક્ષકનું કાર્ય

આપણી ગુજરાતી શાળાઓ અંગ્રેજી શાળાને અનુકૂલ રહીને ચલાવવી પડે છે. એટલે ગુજરાતી શિક્ષણનો મુખ્ય સમય બપોર પછી ૨ થી ૩ કલાકનો મળી રહે છે. શાળા માટે પૂરા વખતના શિક્ષકો રોકવા હોય તો તેમને સવારે કે બીજે વખતે પણ અમુક કામ આપવું જ જોઇએ. જે નાનાં બાળકો અંગ્રેજી શાળામાં ન જતાં હોય તેમના વર્ગો સવારે ચલાવી શકાય. જ્યાં એ વર્ગો ન ચાલી શકતા હોય તો રાત્રે રાત્રિશાળા જેવું રાખી શકાય રાત્રે યુવકો માટે ઉચ્ચ શિક્ષણના વર્ગો રાખવામાં આવે તો તેને પણ સમાજને લાભ મળી શકે. અથવા બેનોનાં વિશેષ વર્ગો, ધાર્મિક વર્ગો કે માસિક પત્રિકા ચલાવવાની પ્રવૃત્તિ વગેરે એવાં કાર્યો છે કે જ્યાં શિક્ષકોને બીજા ૨ થી ૩ કલાકનું કામ મળી રહે. આ કાર્ય તેમની નોકરીના કલાકોમાં ગણી તેમને આખા દિવસનો પુરતો પગાર આપવો જોઇએ. આમ જે શિક્ષકો પુરા સમય માટે છે અને તે પ્રમાણેનો પગાર મેળવે છે તેમણે દિવસના લગભગ ૭ કલાક કામ તો આપવું જોઇએ.

બપોર પછીના વર્ગો બે ત્રણ કલાક જ ચાલે છે તે સમયમાં બાળકોની નોટ બુક તપાસવાનું કાર્ય સારી રીતે થઇ શકતું નથી. આથી શાળાના સમય પુર્વે અથવા સવારે એકાદ કલાક વધુ આપીને તેને તપાસવાની ગોઠવણ કરી હોય તો પણ સંગીન કાર્ય થઇ શકે. આમ દરેક શિક્ષકે પુરતો સમય આપવો ઉચિત છે.

શાળાના વર્ગો મુખ્યત્વે બપોર પછી ચાલતા હોવાથી બે કે ત્રણ કલાક માટે કામ કરનારા પાર્ટટાઇમ શિક્ષકોની વિશેષ જરૂર સત્રળે સ્થળે રહે છે. આવા શિક્ષકો મેળવવાથી શાળાને વધુ આર્થીક બોજો પણ સહન કરવો નથી પડતો. ઘણી વખત આવા શિક્ષકો મેળવવાની મુશ્કેલી હોય છે કારણ કે અધો વખત માટે કોણ કામ આપી શકે? બીજો અધો સમય તેમણે કયાં કામ શોધવા જવું? આ પ્રશ્નના ઉકેલ માટે બહેનો ઘણી મદદ કરી શકે એમ છે. બપોર પછી બે ત્રણ કલાકનું કામ બહેનો આપી શકે. આપણા સમાજમાં એવી બહેનો મળી રહેવાનો પૂરો સંભવ છે. પણ એ માટે એમને પ્રેરણા કરવી જોઇએ. બહેનો મળવા છતા પણ પુરૂષોની અધી સમય માટે જરૂર તો રહેશે. આવા શિક્ષકોને સવારે યોગ્ય કામ મળી રહે એવી ગોઠવણ કરવામાં શાળાના સંચાલકોની મદદની આવશ્યકતા છે, આ પણ શાળાનો પ્રશ્ન ઉકેલવામાં જ મદદ કરવાની છે એમ સમજીને તેને કરવું જોઇએ. અને પોતાની લાગવગનો ઉપયોગ કરીને આવા શિક્ષકોને સવારના વખતે યોગ્ય કામ અપાવવું જોઇએ.

શિક્ષકોના પગારનો પ્રશ્ન

સારા શિક્ષકો શાળામાં ટકી શકે તે માટે શિક્ષકોના પગારનો પ્રશ્ન પણ નવેસરથી ઉકેલવાની જરૂર છે. આ દેશમાં શિક્ષકોનો પગાર નકકી કરવાનો પ્રશ્ન ઘણો અટપટો થઇ પડયો છે. શિક્ષકોને પોતાને અપાતા પગાર પ્રત્યે અસંતોષ રહે છે. અને સંચાલકો પગાર વધારવાની જોગવાઇ કરી શકતા નથી અથવા તે માટે તત્પર હોતા નથી. આમાંથી અનિચ્છનીય ઘર્ષણ ઉભું થાય છે. આમ થવાનું મુખ્ય કારણ છે પગારનું ધોરણ નકકી કરવાના યોગ્ય સિદ્ધાંતો માટેની નીતિનો અભાવ ખાનગી સંસ્થાઓમાં મોટે ભાગે સઘળે આવો દોષ જોવામાં આવે છે. જ્યારે જેવી જરૂરીયાત લાગી ત્યારે તેવી વલણ લઇ લીધી આને લીધે કેટલીક વાર યોગ્ય શિક્ષકોને તેમની લાયકાતના પ્રમાણમાં પગાર અપાતો નથી તો કેટલીક વાર સામાન્ય શિક્ષકને યોગ્યતાથી વધુ પગાર મળતો હોય છે. ઘણી વખત આવી નીતિને લીધે શિક્ષકો પણ પરિસ્થિતિનો દુરૂપયોગ ઉઠાવતા જોવામાં આવે છે. સંચાલકો પણ એક શિક્ષક તેમને ત્યાં નોકરી કરવાને બંધાયેલો હોય છે ત્યાં સુધી તેને સંતોષવાની દરકાર કરતા હોતા નથી અને પાછળથી મળું દબાતાં મોં ખોલે છે. આથી એક બીજા પ્રત્યે કલેશ ઉત્પન્ન થાય છે.

પગારનું ધોરણ નકકી કરનારા મુદ્દાઓ

આવી અનિશ્ચિત અને અવસરવાદી નીતિને જો ટાળવી હોય તો શિક્ષકોનાં પગાર ધોરણ ઉદારતાથી દુરંદેશાથી અને સઘળી બાજુનો વિચાર કરીને નકકી કરવાં જોઇએ. એ ધોરણ નકકી કરવા માટે ચાર મુદ્દાઓ પર ધ્યાન અપાવું જોઇએ. એ મુદ્દાઓ આ પ્રમાણે છે. ૧. શિક્ષકની લાયકાત. ૨. તેની ટ્રેનીંગ. ૩. તેનો અનુભવ. ૪. તેની જરૂરિયાતો.

આમાં ચોથી બાબત શિક્ષકની જરૂરીયાત વિષે કોઇપણ જાતનો નિર્ણય કરવો મુશ્કેલ હોય છે. પરંતુ આને માટે બધે એક જાતની પદ્ધતિ સ્વીકારવામાં આવેલી છે. અને તે છે પરિણિત અને અપરિણિત શિક્ષકોની જરૂરીયાતો વચ્ચેનો તફાવત. માણુસ લગ્ન કરે છે એટલે સ્વાભાવિક રીતે તેની જરૂરીયાતો ઘણી વધી જાય છે. અપરિણિત વ્યકિતને શિરે એટલી જવાબદારી રહેતી નથી. આજના સંજોગો જોતાં એમ લાગે છે કે કોઇ પણ વ્યકિતનાં લગ્ન થાય એટલે તેના પગારમાં પાંચ પાઉંડનો વધારો થવો જોઇએ. એકજ જાતની લાયકાત અને અનુભવ વગેરે ધરાવનાર વિવાહિત અને અવિવાહિત વ્યકિતના પગારમાં આટલો ફર્ક રહે તે ઉચિત લેખાવું જોઇએ.

પગારની બાબતમાં બીજી મહત્વની વસ્તુ અનુભવ છે. અમે તે ધંધામાં અનુભવને આધારે માણુસની કિંમત વધે છે. અનુભવ વગરનો માણુસ આંધળો છે એ કહેવત ખોટી નથી. અનુભવની સાથે જ બીજી અગત્યની વસ્તુ છે પોતાના ધંધા વિશેષ તાલીમ માણુસ જે ધંધો કરે છે તેની તેને ખાસ તાલીમ લેવી પડે છે. માણુસ ફાઇનલ, મેટ્રિક વગેરેની પરીક્ષાઓ આપે છે તેથી તેનું જ્ઞાન વધે છે. પણ શિક્ષકનો ધંધા માટે તેણે શિક્ષણ આપવા વિષેની ટ્રેઇનીંગ પણ લીધેલી હોવી જોઇએ. આવી ટ્રેઇનીંગ લેનાર વ્યકિતનો પગાર તે પ્રમાણે મંડાવો જોઇએ. દાખલા તરીકે એક નવા ગ્રેજ્યુએટ શિક્ષકનો પગાર પ્રારંભમાં જુના અનુભવી અને ટ્રેઈંડ થયેલા ફાઇનલ પાસ શિક્ષક કરતાં પણ ઓછો રહેવા સંભવ છે. સરખા અનુભવ વાળા શિક્ષકોમાં પણ અનટ્રેઇંડ શિક્ષક કરતાં ટ્રેઇંડ શિક્ષકનું પગાર ધોરણ ઉચ્ચતર હોય શકે.

અનુભવની બાબતમાં અત્રે એક ખાસ બાબત પર ઘણી વાર લક્ષ્ય અપાતું નથી. એક શાળામાં કોઇ શિક્ષક જોડાય એટલે તે શાળામાંનું તેનું પહેલુ વરસ શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં પણ પહેલું જ વરસ ગણી લેવામાં આવે છે. તેણે બીજે સ્થળે ૮–૧૦ વરસની નોકરી કરી હોય તેની ગણુત્રી કરવામાં આવતી નથી. આપણી શાળાઓમાં દેશથી આવતા શિક્ષકો વિષે દેશમાં તેણે લીધેલા અનુભવો ઉપર લક્ષ્ય અપાતું નથી. અને અત્રેના ૨–૩ વર્ષોથી નોકરી કરતા શિક્ષકો કરતાં પણ ૮–૧૦ વરસના અનુભવી શિક્ષકને નવો ગણવામાં આવે છે. આવી ગેર સમજ તો તરત દૂર થવી જ જોઇએ. અહીંની પણ કોઇ એક શાળામાંથી શિક્ષક બીજી શાળામાં જાય એટલે તેની જુની નોકરીના અનુભવોનો ખ્યાલ કરવો જ જોઇએ.

પગાર ધોરણ નકકી કરનારી ચોથી અને મુખ્ય બાબત છે દરેક શિક્ષકની વ્યકિત ગત લાયકાત. આજે માણુસની વ્યકિત ગત લાયકાતનું ધોરણ તેની શાળાની અથવા કોલેજોની પરીક્ષાઓથી જ નકકી કરવામાં આવે છે. સંભવ છે કે અમુક અપવાદોમાં એક પરીક્ષા ઉત્તીર્ણ ન કરનાર વ્યકિત પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થયેલી બીજી વ્યકિત કરતાં વધુ લાયક હોય. પરંતુ એ સંબંધી નીતિનું ધોરણ તો પરીક્ષાઓને આધારે જ નકકી થઇ શકે. પરીક્ષાઓ આજે આપણે ત્યાં મુખ્યત્વે ત્રણ છે. ૧ ફાઇનલ (અભ્યાસ ૮ વર્ષ), મેટ્રિક (અભ્યાસ ૧૨ વર્ષ) અને ગ્રેજ્યુએટ અથવા સ્નાતકની પરીક્ષા (અભ્યાસ ૧૫ વર્ષ). આ પરીક્ષાઓને આધારે શિક્ષકોના પગાર નકકી થવા જોઇએ.

—અધુરૂં.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બોકસ ૧૫૪૯.

અમારી નવી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પૂર્વકથા: વંશપરંપરાગત ઉતરી આવેલી ખાનદાનીના પ્રતીક સમા હરિવલ્લભ ને કૈલાસબાને માધવી નામની એકની એક પુત્રી છે. તરલિકા એની નિકટની મિત્ર છે. કોલેજમાં સૌનું ધ્યાન ખેંચતો કમલનયન નામ નો વિદ્યાર્થી કવિ, નટ, દિગ્દર્શક છે. મસ્તીથી જીવે છે. કોલેજના સમારંભ માટે એણે એક ગીતનાટિકા લખી છે, માધવીને ગાયકવૃંદમાં રહેવાનું આમંત્રણ આપે છે, આ પરિચયથી એની લાગણીઓ જાગ્રત થઇ જાય છે. મીરાંનું એક ભજન એ ગાય છે ને કમલેશ પણ તેના ઉપર મુગ્ધ બને છે સૌને લાગે છે કે બંને પ્રેમમાં ખેંચાયાં છે. માતાપિતા એના વેવિશાળની ચિન્તામાં આગળ વધ્યાં છે. માધવી મનના ભાવો દબાવે છે. એમાંથી લાગણીનો સંઘર્ષ પેદા થાય છે. માધવી હીંમતભેર પ્રેમને માર્ગે આગળ ધપે છે. કુમાર તરફથી નૈનીતાલ આવવાનું આમંત્રણ મળે છે. કુટુંબનાં સ્નેહી ઉપેન્દ્ર ને મનોરમા પાસેથી એક બ્રાહ્મણકન્યા ને ખ્રિસ્તી યુવકના પ્રેમકિસ્સાની કથા જાણતાં હરિવલ્લભના માનસિક પ્રવાહોનો માધવીને વિશેષ પરિચય થાય છે. બધાની રાત મુંઝવણમાં પસાર થાય છે. માધવી કમલેશ પાસે એના નાટકની પ્રશંસા કરે છે, બીજાં કાવ્યો વાંચવા મેળવે છે ને બીજે દિને એની જીવનકથા જાણવાનું પણ નક્કી-કરે છે. કમલેશના મન ઉપર આ મિલનની ઘેરી અસર પડે છે. કમલેશ એનો ભૂતકાળ યાદ કરતો હોય તે રીતે એની જીવનકથાનું આલેખન થાય છે. અંતમાં માધવીને ઉદ્દેશીને એના મુખમાંથી કાવ્યપંક્તિઓ સરી પડે છે.... હવે આગળ વાંચો.

પ્રકરણ સાતમું

માધવી કમલેશથી જુદી પડી પોતાની મોટરમાં બેઠી ત્યારે તરલીકા તેની સાથે હતી, પરંતુ એ ભાન તે ગુમાવી બેઠી હોય એમ તેના મુખ ઉપર વિષાદની છાયા પથરાઇ ગઇ. તરલીકાએ તે જોયું, પણ કંઇ બોલવાનું તેને ઉચિત લાગ્યું નહિ. માધવી કમલેશની 'દુઃખભરી લંબી કહાની' સાંભળવા ઉત્સુક હતી અને સાથે જે કાવ્યો લીધાં હતાં તે વાંચવાની પણ ઉત્કંઠા હતી, પરંતુ અત્યારે તો કમલેશને વેદનાભર્યો ચહેરે વિદાય આપી તેનું જ દુઃખ મનમાં વ્યાપેલું હતું. થોડી વાર પછી જ એને ખ્યાલ આવ્યો કે પોતે ઘેર જઇ રહી છે ને તરત જ દિલમાં ભયનો આછો સંચાર થયો, એમાંથી પ્રશ્નો ઉઠયા: મોડું થવા માટે હું શું કારણ આપીશ? કાલે કમલેશને નહિ મળી શકું તો? ...કંઇક અંતરાય આવી પડશે તો?... નૈનીતાલની વાત નીકળશે તો?'

એણે તરલીકા સામે જોયું. એ ગંભીર મુખે બાજુમાં બેઠી હતી. માધવીએ સંકોચથી પુછ્યું: 'હું કંઇ ભૂલ કરી રહી હોઉં એમ તને લાગે છે?'

'ભૂલ છે કે નહિ તે તો કોણ જાણે, પરંતુ એટલું લાગે છે કે અતિ વેગથી તું ખેંચાઇ રહી છે, ને તારી પરિસ્થિતિનું ભાન પણ ગુમાવી બેઠી છે!'

માધવી આવું સાંભળવા માટે તઇયાર ન હોય એમ તેની સામે જોઇ રહી, પરંતુ મનમાં જે ભય પ્રગટયો હતો તેમાં તો થોડોક વધારો જ થઇ ગયો. તરલિકા બોલી:

'આજે તને મારી વાત કદાચ નહિ સમજાય, પરંતુ એક દિવસ તું મને જરૂર યાદ કરશે.'

'હું સમજતી નથી, તું શું કહેવા માગે છે!' કંઇક અકળાઇને માધવી બોલી.

'જો ખરેખર એમ જ હોય તો તારી સમજશક્તિ માટે મને આશ્ચર્ય થાય. તું વિચારી જો, કમલેશ પ્રત્યે તારા દિલમાં જે લાગણી પેદા થઇ છે તેને તું કાયમ માટે જાળવી શકશે? વિકસાવી શકશે? તારા કુટુંબનાં સંબંધો ને સંસ્કારો સાથે તેનો મેળ તું બેસાડી શકશે?'

માધવી ઉંડા વિચારમાં પડી ગઇ. તરલીકામાં જોશ આવ્યું:

'અત્યારે શું ચાલતું હશે તારા મનમાં, તે કહું! એક બાજુ કમલેશથી છુટા પડયાનું દુઃખ હશે ને બીજી બાજુ ઘેર શો જવાબ આપવો તેની ચીંતા હશે. કહે, મારૂં અનુમાન સાચું છે કે નહિ?'

માધવી ઢીલી પડી ગઇ. એણે સંમતિસૂચક નજરે નમ્રતાથી તરલીકા સામે જોયું.

'તું આવું ઘણું લાંબો સમય સહી શકશે?' તરલીકાએ પુછયું.

'તો શું કરૂં?' મૂંઝવણભર્યો સ્વરે માધવી બોલી.

'કરવાનું કંઇ નથી. જરા સ્વસ્થ રહે, શાંતિથી બધી પરિસ્થિતિનો વિચાર કર અને ધીમે પગલે ચાલ, એટલું જ હું ઇચ્છું છું. લાગણીનો આ પંથ અતિ વિકટ છે તેનો ખ્યાલ રાખ. તારા ઘર ને કુટુંબનાં સંયોગો જો.'

માધવી ઉંડા વિચારમાં પડી ગઇ. તરલીકાએ તે પછી મૌન રાખ્યું ને એનું ઘર આવતાં તે ઉતરી ગઇ.

એકલાં પડતાં માધવીના મનનો ભાર વધી ગયો. કમલેશ ભુલાઇ ગયો, કાવ્યો પણ ભુલાયાં, બીજા દિવસની મુલાકાતનું પણ વિસ્મરણ થયું. 'પિતાજીને શો જવાબ આપીશ? બા કંઇ પૂછશે તો?...હું મુંઝાઇ જઇશ તો?...મારાથી રહી તો નહિ દેવાય?' આવી ચીંતાથી એનું મન ઘેરાઇ ગયું.

માધવી ઘેર આવી ત્યારે એણે આશ્ચર્ય જોયું. એને જોતાં જ હરિવલ્લભ બોલી ઉઠયા: 'લો, આવી ગઇ માધવી, હવે એની સાથે જ વાત કરો.' માધવીએ નજર કરી તો મધુભાઇનું આખું કુટુંબ દીવાનખાનામાં બેઠું હતું. ઝડપથી માધવીના મનમાં નૈનીતાલના વિચારો ઘુમવા લાગ્યા. બહારથી હસતી, અંદરથી મૂંઝાતી, સૌને નમસ્કાર કરતી એ પુસ્તકો સાથે ત્યાં જ એક ખુરશી ઉપર બેસી ગઇ.

'બસ, તો એમ કરીશું.' મધુભાઇ સંતોષથી બોલ્યા ને બધાં પ્રસન્ન થયાં. એક કૈલાસબાના મુખ ઉપર આનંદ પ્રગટયો નહિ. થોડીવારે ફરીખુશીથી મધુભાઇના કુટુંબે વિદાય લીધી. માધવી તરત જ સ્વસ્થ થવા માટે પોતાના ખંડમાં ચાલી ગઇ.

કૈલાસબાએ હરિવલ્લભને કહ્યું: 'માધવી નૈનીતાલ જવા ન ઇચ્છતી હોય એવું મને તો લાગ્યું.'

'મને પણ એમ લાગ્યું, પણ એણે પોતે જ સંમતિ આપી છે એટલે કશી ચીંતા નથી.' હરિવલ્લભ બોલ્યા.

'મને થાય છે, અંતે એ નહિ આવે, અને આવશે તો પ્રવાસનો આનંદ નહિ લઇ શકે.' કૈલાસબા ગંભીરતાથી બોલ્યાં.

'શા ઉપરથી તમને આવું લાગે છે?'

'સમજ નથી પડતી, પણ એના વિષે મારા મનમાં ચીંતા પેસી ગઇ છે. એ હમણાં કંઇક બદલાઇ ગઇ હોય એવું પણ લાગે છે.'

ભય ને ચીંતા જાણે દબાઈ ગયાં, તણાઈ ગયાં, માધવી વેગભર ધસવા લાગી

'જો, બેટા,' હરિવલ્લભ બોલ્યા. 'મધુભાઇ આપણને સૌને નૈનીતાલનું આમંત્રણ આપવા આવ્યા છે. મેં કહ્યું છે, 'માધવીની ઇચ્છા હશે એમ થશે.' હરિવલ્લભ છેલ્લું વાકય એવા સ્નેહભર્યાં સ્મિત સાથે બોલ્યા કે માધવી તેની અસરથી મુક્ત રહી શકી નહિ. એ કંઇ જવાબ આપે ત્યાં મધુભાઇએ ઉમેર્યું.

'કુમારને તે કહ્યું કે બે દિવસ પછી જવાબ આપશે, પણ મને થયું, આમાં જવાબ આપવા જેવું છે શું? તને તો ત્યાં ખુબ જ ગમશે. હીમાલયમાં ઘુમવાની તને હોંસ છે ને? એ બાજુ તો આપણે કદી ગયા જ નથી. બોલ આવશે ને?'

માધવી મૂંઝાઇ પડી. ધીમેથી બોલી: 'વિચારી જોઇશ.'

'કંઇ મુશ્કેલી છે?' 'મધુભાઇએ પૂછયું.

'ના, ના, અમારી કોલેજ...'

હરિવલ્લભે બાકીનું ઝીલી લીધું: 'માધવીની કોલેજમાં એક નાટક થવાનું છે. માધવી તેમાં ગીત ગાવાની છે.'

'ક્યારે નાટક છે? આપણે એ પતી ગયા પછી જઇશું. બોલો, પછી તો કંઇ મુશ્કેલી નથી ને?'

માધવી હવે ટકી શકી નહિ. એણે કહ્યું: 'હા, તે પછી તો આવી શકાશે.'

'તમારો વહેમ છે બધો. માને હંમેશાં દીકરી મોટી થઇ ગયેલી ને મૂંઝાતી જ લાગે. મને તો એનામાં કંઇ ફેર દેખાતો નથી. એની ઉમર, અભ્યાસ વગેરે જોતાં હવે, એ વિચારતી થાય એમાં કંઇ આશ્ચર્ય છે?' હરિવલ્લભ એવા વિશ્વાસથી બોલ્યા કે કૈલાસબા ઉપર તેની અસર થયા વિના રહી નહિ. મન હળવું કરી તેઓ ત્યાંથી ઉઠી પોતાનાં કામે વળગ્યાં.

માધવી ખંડમાં આવી પ્રથમ તો સોફા ઉપર બેસી જ ગઇ. શું થઇ ગયું. ઘડીકવારમાં તે એને સમજાયું નહિ. બા-બાપુજી પાસે મોડા આવવા માટે કશો ખુલાસો ન કરવો પડયો તેનો આનંદ થયો, પણ નૈનીતાલનું નક્કી થઇ ગયું તેથી એ આનંદ લુંટાયો ને મન ક્ષુબ્ધ બની ગયું. એણે મનને મનાવ્યું: 'હજી તો દિવસોની વાર છે!' પણ ગયેલી પ્રસન્નતા પાછી મળી શકી નહિ.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૨૧૩ મેઠાસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફેરેરાસટાઉન, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઇ, તા. ૩૧-૧-૫૬.

પશ્ચિમ પ્રદેશ

એજ રીતે મુંબઈ, મહારાષ્ટ્ર, ગુજરાત, સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ અને રાજસ્થાનના બનેલાં પશ્ચિમ પ્રદેશની રચના કરવાના સુચન પર સક્રિય વિચારણા ચાલી રહી છે. અને મુંબઇ પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિએ તેને આવકાર આપતો ઠરાવ પણ પસાર કર્યો છે. આજ માર્ગે ઉત્તર પ્રદેશ, પુર્વપ્રદેશ, પશ્ચિમ પ્રદેશ, દક્ષિણ પ્રદેશ અને મધ્ય પ્રદેશ એમ ભારતને પાંચ પ્રાદેશિક રાજ્યોમાં વહેંચી નાંખવાનું સુચન વહેતુ થયું છે. તામિલ નાડ કેરાળા-અને કર્ણાટકનું દક્ષિણ પ્રદેશ રાજ્ય રચના માટે ગંભીર પ્રયાસ ચાલુ થયો છે. આવા રાજ્યમાં આંધ્ર જોડાય તેવી શકયતા પણ છે. મહારાષ્ટ્રીય મડાગાંઠ હજુ ચાલુ છે. અને હાલને તબકકે એનો સર્વમાન્ય એવો કોઇ ઉકેલ નજરે ચડતો નથી. પરંતુ પ્રસિદ્ધ થયેલા સમાચારો મુજબ મહારાષ્ટ્ર સાથ આપે કે ન આપે તો પણ પશ્ચિમ પ્રદેશની રચના આગળ ધપશે. આવી રચનાને ગુજરાત અને રાજસ્થાને તો પોતાની સંમતિ આપી દીધેલ છે.

આ ફોર્મ્યુલા વડે પંજાબનો જટિલ કોયડો પણ કઇરોન પ્રધાન મંડળ સ્થાપતાં તેમજ અકાલી નેતા માસ્ટર તારાસિંગ તરફથી સમાધાન તરફી માનસ પ્રદર્શિત થતાં ઉકેલવાનું સરળ બને તેવો સંભવ છે.

મહારાષ્ટ્ર પ્રદેશ કોંગ્રેસ

મહારાષ્ટ્ર પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિએ તેની પુના ખાતે તા. ૨૮ મીના રોજ મળેલી બેઠકમાં રાજ્ય પુર્નરચનાના સવાલ પર જે પ્રધાનો, સંસદ સભ્યો અને ધારા સભ્યો રાજીનામાં આપે તો તે પાછા ખેંચી લેવા. ૨૩મી જાન્યુઆરી એ કોંગ્રેસ કારોબારીએ આપેલા આદેશ પર પુનર્વિચારણા કરવાની કોંગ્રેસ કારોબારીને વિનંતિ કરતો ઠરાવ પસાર કર્યો છે. ઠરાવમાં કોંગ્રેસ કારોબારીને વિનંતી કરવામાં આવી છે કે મહારાષ્ટ્રીય પ્રજાની લાગણીને ધ્યાનમાં લઇને કોંગ્રેસ પાર્લામેન્ટરી બોર્ડને આ રાજીનામાં સ્વીકારવાની છુટ આપવામાં આવે. અત્રે એ યાદ રહે કે મહારાષ્ટ્ર પ્રદેશ કોંગ્રેસ કારોબારીએ મુંબઇને મધ્યસ્થ વહિવટ તળે મુકવાના હીંદ સરકારના નિર્ણયના વિરોધમાં મહારાષ્ટ્રીય પ્રધાનો, સંસદ સભ્યો, અને રાજ્ય ધારાસભ્યોને તેમના હોદ્દાઓના રાજીનામાં આપી દેવાનો આદેશ આપ્યો હતો; અને જેના પ્રત્યુત્તરમાં મુંબઈ સરકારના કેટલાક પ્રધાનોએ રાજીનામાં આપેલ છે. એટલે મુંબઇ તથા અન્ય સ્થળોએ બનેલા હીંસક બનાવોને વખોડી કાઢયા હતા અને કોંગ્રેસીઓને સંયુક્ત મહારાષ્ટ્ર પરિષદમાંથી નીકળી જવાનો અનુરોધ કર્યો હતો અને એકતા માટે ના કોંગ્રેસ કારોબારીના આદેશને વધાવી લીધો હતો.

શ્રી દેશમુખનું રાજીનામું

હીંદ સરકારનાં નાણા પ્રધાન શ્રી સી ડી. દેશમુખે મુંબઇના પ્રશ્ન પર કેન્દ્રીય પ્રધાન મંડળમાંથી રાજીનામું આપ્યું હોવાના સમાચાર પ્રસિદ્ધ થયા છે. પરંતુ મળતી મહિતી મુજબ તેમના રાજીનામાનો સ્વીકાર કરવામાં નથી આવ્યો. શ્રી દેશમુખ કોંગ્રેસ પક્ષના રિતસરના સભ્ય નથી પરંતુ માત્ર એસોસિએટ સભ્ય છે. એટલે તેમનો આ નિર્ણય સંસ્થાગત નહિ પરંતુ વ્યકિતગત હોવાનુ તેમણે જણાવ્યું છે.

વધુમાં જાણવા મળે છે કે પંડિત નેહરૂએ શ્રી દેશમુખને રાજીનામું આપવાનો આગ્રહ ન રાખવાનું જણાવતો એક પત્ર લખ્યો છે. તાજેતરમાં શરૂ થયેલ દ્વિભાષી અને બહુભાષી રાજ્યોની રચના અંગેની હિલચાલના પ્રકાશમાં શ્રી દેશમુખ પ્રધાન મંડળમાં ચાલુ રહે તેવો પુરતો સંભવ છે.

શ્રી શંકરરાવ દેવના ઉપવાસ

સંયુકત મહારાષ્ટ્ર પરિષદના પ્રમુખ શ્રી શંકરરાવ દેવે ૩૦મી જાન્યુઆરી ને ગાંધી નિર્વાણ દિનથી ૧૧ દિવસના ઉપવાસ શરૂ કરવાનો નિર્ણય જાહેર કર્યો છે. મુંબઇ અને મહારાષ્ટ્રમાં તાજેતરમાં થયેલા હિંસક બનાવોના નમ્ર પ્રાયશ્ચિત રૂપે આ ઉપવાસ કરનાર છે. એક નિવેદનમાં શ્રી દેવે જણાવ્યું છે કે, "મુંબઇ અને અન્ય સ્થળોએ ગત સપ્તાહ દરમ્યાન થયેલા હિંસક દેખાવો અને ગુંડાગીરીના કૃત્યોથી મને તિવ્ર દુઃખ થયું છે."

શ્રી ઢેબર મુંબઇની મુલાકાતે

કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ઢેબર આવતા અઠવાડીયે પશ્ચિમ પ્રદેશની રચના અંગે મંત્રણા શરૂ કરવા માટે મુંબઇની મુલાકાત લ્યે તેવી વકી છે. એમ જાણવા મળે છે કે આ પ્રશ્નપર સૌરાષ્ટ્રના વડા પ્રધાન શ્રી રસીકલાલ પરીખ, મુંબઇના વડા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેશાઇ, અને મુંબઇ પ્રદેશ કોંગ્રેસના પ્રમુખ શ્રી એસ. કે પાટીલ વચ્ચે તાજેતરમાં પ્રાથમિક મંત્રણા થઇ હતી. તેમ છતાં કોંગ્રેસ પ્રમુખે પશ્ચિમ પ્રદેશની રચના અંગે મહારાષ્ટ્રીય નેતાઓને સમજાવીને તેમની સહમતી મેળવવાની રહેશે.

મહારાષ્ટ્ર કોંગ્રેસના પ્રમુખ શ્રી દેવગીરીકર, શ્રી મોરારજી દેશાઇ, રાજસ્થાનના વડા પ્રધાન શ્રી સુખડિયા અને શ્રી રસિકલાલ પરીખ વચ્ચે મંત્રણા ગોઠવાય એવો સંભવ છે.

ભારત-પાક મંત્રણા

ભારત ખાતેના પાકીસ્તાનના હાઇ કમીશ્નર રાજા શ્રી ગઝનફર અલીખાને ભારત અને પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાનો વચ્ચે કાશ્મીરના પ્રશ્ન પર ટુંક સમયમાં મંત્રણા યોજવા અનુરોધ કર્યો છે. શ્રી ગઝનફર અલીએ આ અગાઉ વડા પ્રધાન પંડીત નેહરૂની મુલાકાત લીધી હતી. અને તે અગાઉ કેળવણી પ્રધાન શ્રી મૌલાના આઝાદ, વિદેશ ખાતાના સચીવ શ્રી એન. આર. પીલાઇ અને રાષ્ટ્રસમુહ સંબધક ખાતાના સચીવ શ્રી એમ. જે. દેશાઇ સાથે આ પ્રશ્ન અંગે મંત્રણા કરી હતી. પાકીસ્તાની હાઇ કમીશ્નરે કરેલ સુચન અંગેનો વડા પ્રધાન પંડીત નેહરૂનો પ્રત્યાઘાત હજુ સુધી જાણવા નથી મળ્યો. પરંતુ સંભવ છે કે પંડીત નેહરૂએ કાશમીરપર ભારત-પાક મંત્રણા યોજવાના ખ્યાલની તરફેણ કરી હોય. ભારત અને પાકીસ્તાન વચ્ચેના સંબધોમાં કાશમીરનો સવાલ હરહંમેશ એક કંટકરૂપ બની રહ્યો છે.

હાથ દેખાડજો-વહેલો તે પહેલો
હાથ દેખાડજો

વાચો અને વંચાવો, તમોને ખબર હશે કે ઇન્ડિયનોને કેપમાં લાઇસન્સ મુશ્કેલજ નથી મળતાં. એક જનરલ ડીલરનો મોટો વેપાર કરતી દુકાન વેચવાની છે લખો:

M/S C. O.
c/o 'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.

અમારાં નવાં વર્ષના
"ગુજરાતી" પ્રેસના સંવત ૨૦૧૨ના પંચાંગ આવી ગયાં છે.

કીંમત ૧-શી. ૫-૩ પોસ્ટેજ સાથે.

નીચેના શીરનામે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલી તુરત મંગાવી લેવા વિનંતિ છે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

		per lb.		per lb.
No. 1.	Oily Toordhall	1/3	F/Grade Loose Tea	4/3
"	Chana dhall	11d.	Severdhani Sopari	7/-
Pure	Chanaflour	1/-	S.B. Nuts No 2.	2/6
"	Urad Flour	1/7	Jeera	2/-
	Urad Dhall	1/3	Variari (Soomph)	2/-
	Moong Dhall.	1/1	Mustard Seeds	2/-
	Whole Moong	6d.	Methi Seeds	1/3
	Whole Urad	6d.	Whole Dhana	1/3
	Special Peadhall	10d.	Jaggory (Gor)	1/3
	Ordinary Peadhall	7d.	Pure Chillie Powder	3/-
	Egyptian Rice	10d.	Pure Haldi Powder	2/-
	Whole Bk. Masoor	7d.	Coconauts (Fresh Watery)	47/6 per bag of 75
	Masoor Dhall Red	1/-		
	Tamarind (Amli)	3/3	ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH	

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

સમાચાર સંગ્રહ

રોડેશીયાના ખબર

—ભુમભર્ંનાં કામ કરતા ન્કાના નામે એક ખાણુ ખોદનારને જાન્યુઆરી મહિનામાં તેના પગારની રકમની ૮૨૨ પાઉન્ડની ચેક અપાઇ હતી જે નોર્થ રોડેશીયાના કોપરબેલ્ટ માટે ઉંચામાં ઉંચી માસિક કમાણી ગણાય છે.

—રોડેશીયા અને ન્યાસાલેન્ડ ફેડરેશન ના ડેપ્યુટી પ્રાઇમ મીનીસ્ટર સર રોય વેલેન્સ્કીએ બ્રાકનહીલમાં ગયા રવીવાર તા. ૧૧–૨–૫૬ ના દિને ફેડરેશન માટે કોઇ પણ જાતના એપાર્ટહેડના વિરોધ ની જાહેરાત કરી હતી તેમણે એપાર્ટ-હેડને અસત્ય અવ્યવહારૂ અને મોટામાં મોટી ઠગાઇ તરીકે વર્ણવી છે.

યુનીયનનું અવનવું

—૧૯૫૬ ના સપ્ટેમ્બરમાં જોબર્ગમાં મનારા ફેસ્ટીવલ પ્રસંગે યુનાઇટેડ સ્ટેટ થી બ્રીટનના રસ્તે જોબર્ગ સુધીની એરની શરત માટે જોબર્ગની કાઉ-સીલની સત્તા હેઠળ ફેસ્ટીવલ કમીટીએ પ. ૭૫ હજારનું ઇનામ મંજુર કર્યું છે દુનીયાની એર રેઇસ માટે એ સૌથી મોટી રકમ ગણાય છે.

—સોમવારે ડરબનમાં કેટલીક 'બ્લેક શેશ''ની મહિલાઓને એમાં જોડાવા માટે બીજી બાઇઓએ થોભાવી ત્યાં એક કલર્ડ માણસે એક બાઇ પાસે જઇને ''બ્લેક શેશ'' જે કાર્ય કરી રહેલ છે તે માટે અશ્રુથી ભીંજાયેલાં નયનો સહિત આભાર માન્યો હતો.

—'કેપ આર્ગસ' જણાવે છે કે ગ્રુપ એરીયાઝ એમેન્ડમેન્ટ બીલનું એસેમ્બલી માં ૧૦મીના શુક્રવારે પહેલું વાંચન થઇ ગયું છે.

—મસોમી નામના એક આફ્રિકને કુહાડાથી પંદર માણસને મારી નાંખેલાં તેને ફાંસીની સજા થયેલી પણ ''ટાકો લોશી'' (પીશાચ શક્તિ) તેને ફાંસી માંથી પણ ઉગારી લેશે એવી માન્યતા નેટીવ ટેરીટરીમાં હતી જેથી ગયા શુક્રવારે ૧૦–૨–૫૬ ના રોજે તેને ફાંસી આપી તે અગાવ ત્રણ ચીફોને બતાવાયા પછી તેનાં શબને પણ તેઓને જોવા દીધાથી તેના મરણની ખાત્રી થતાં સૌ રાજી થયા હતા.

—ડરબનમાં થોડાં વખત પહેલાં વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં એક પ્રોપર્ટી વેચાયેલી જેની કીમત એક સ્કવેર ફુટની પા. ૬૭ ઉપજી હતી.

—ડરબનમાં હમણાં કાઠિયાવાડી યુવતિ ઓ અંગ્રેજીના ઉચ્ચ શિક્ષણમાં ઠીક રસ લે છે. ગુજરાતી યુવતિઓમાં ડો. સીદાતની પુત્રી ઝુબેદા અને સી. જે. મહેતાની પુત્રી લીલાવતી, બી.એ. ની સેકંડ ઇયરની પરીક્ષામાં પાસ થયેલ છે.

—શ્રી સોરાબજીભાઇ રૂસ્તમજીની તબિયત નાદુરસ્ત હોવા છતાં મેકકોર્ડ હોસ્પીટલમાં શ્રી મણીલાલ ગાંધી ઘણા વખતથી બીમાર છે તેમની ખબર માટે દિવસના બે વાર હંમેશાં આવે છે.

—સુરત હીંદુ એસોસીએશનના જાણીતા કાર્યકર્તા શ્રી એસ. બી. પટેલ રોડેશીયા અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના પ્રવાસે ગયા છે.

—ડરબનના શ્રી. અંબારામ દરજીની દીકરી જયાબેન મેકકોર્ડ હોસ્પીટલમાં નર્સીંગની તાલીમ લે છે. નાટાલના હીંદુ ગુજરાતીઓમાં નર્સીંગનો કોર્સ લેનાર આ પહેલી યુવતિ છે.

—કલર્ડ ને એમ.પી સી. થતાં અટ-કાવવાની નેશનલીસ્ટોની યોજના—નાટાલ વીટનેસના રાજકીય ચર્ચા પત્રીએ ગયા મંગળવારે કેપટાઉનના સંદેશમાં જણા વ્યા મુજબ ૮મી ફેબ્રુઆરીએ પ્રસિદ્ધ થયું હતું કે આ બેઠકમાં સરકાર કેપ ની પ્રાંતિક કાઉન્સીલમાં ભવિષ્યમાં રંગીનો સભ્ય ન થઇ શકે તે માટે યોજના વિચારે છે આવતા અઠવાડિયા માં પાર્લામેન્ટની સંયુકત બેઠક મળી ગયા પછી સેપ્રેટ રેપ્રેઝેન્ટેશન ઓફ વોટર્સ એકટમાં એક સુધારા વડે એ ફેરફાર કરી શકાશે.

—ડરબનમાં જાન્યુઆરીની ૨૮મીના શનીવારે પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ પર આવેલા ભારત હોલમાં નાટાલ ઇન્ડિ-અન કોંગ્રેસ, આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ અને કોંગ્રેસ ઓફ ડેમોક્રેટના સંયુકત ઉપક્રમે બીન-ગોરાઓના બાર વર્ષથી આ દેશમાં સાચા મિત્ર બની રહેલા ફાધર હડલસ્ટન કે જેમને ચાલુ મહિના માં ઇંગ્લંડ જવું પડે છે તેમનું ખાસ સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું.

સ્વદેશના સમાચાર

—હીંદની યુનીવર્સીટીમાંથી હવે દર વર્ષે ૩૦૦૦ થી વધુ એન્જીનીયરીંગ ગ્રેજ્યુએટો બહાર પડે છે એ આંકડો ૧૯૫૦ માં એક હજારનો જ હતો.

—દહાણુમાં પ્રમાણિકતાની કસોટી કરવા માટે ગયા વર્ષના નવેમ્બરમાં બાળકોનાં પુસ્તકોની એક દુકાન વિક્રેતા વિનાની રાખવામાં આવી હતી. જેમાં વેચાયેલાં પુસ્તકો જેટલી જ કિંમતનાં નાણાં પેટીમાં પડયાં હતાં.

—ભારતમાં ભાષાવાર પ્રાંતની સીમાના ઝઘડાને લીધે. નવેમ્બર માસમાં જુદી જુદી જગ્યાએ થયેલાં રમખાણોથી ૬૫ જાનોની ખુવારી અને ૨૦૦ જેટલાં ને ઇજા થઇ હતી.

—પ્રજાસત્તાક ભારતે સુદાનની સ્વતંત્ર તાને આવકારી ઉભય દેશમાં એલચી ખાતાનો સંબંધ ચાલુ કરવાની શુભેચ્છા વ્યકત કરી છે.

—ભારતના વિદેશ મંત્રી ડો. સૈયદ મહમુદને સીરીયાની સરકારે સીરીયાની મુલાકાત લેવાનું આમંત્રણ આપ્યું છે. જેમણે અમૃતસરમાં મળનારાં કોંગ્રેસ અધિવેશન બાદ જવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

—મુંબઇથી ૭૫ માઇલ પર આવેલા વસઇ પાસેના એક ગામડામાં સમ્રાટ અશોકનો ઐતિહાસિક શિલા લેખ મળી આવ્યો છે. જેની મુંબઇની રોયલ એશીયાટીક સોસાયટીના પ્રોફેસરને જાણ થતાં તેની બારીકીથી તપાસ થઇ રહી છે.

—મદ્રાસ ઇલાકાના તાંજોર અને રામા નંદ જીલ્લાઓમાં ગઇ ડીસેમ્બરે ભયં-કર વાવાઝોડાંના પરિણામે લાખો રૂપિયાનું નુકસાન થવા ઉપરાંત ૧૨૦ માણસોના જાન પણ ગયા હતા ૧૯૫૨માં પણ એ વિભાગમાં આવું જ વાવાઝોડું આવેલું તેના કરતાં આ વેળા નુકસાન વધુ થયાનું જણાયું છે.

વિદેશની વિવિધતા

—મહાત્મા ગાંધીજીના ઉપદેશોએ સિલોનમાં દારૂબંધી દાખલ કરવાની વિચારણાની સિલોનની સરકારને પ્રેરણા થઇ છે જેથી દારૂબંધી પંચના ત્રણ સભ્યો મુંબઇ ઇલાકાની મદ્યનિષેધ યોજનાનું નિરીક્ષણ કરવા અમદાવાદ જઇ આવ્યા છે.

—યુનેસ્કોના સમાચાર છે કે ચીનના છાપાઓએ નવા વરસના ઉત્સવ પછી ઉપરથી નીચે વંચાતી અસલી રીતને બદલે ડાબી બાજુથી જમણી તરફ વંચાતી પશ્ચિમની પદ્ધતિએ છાપાઓ છાપવાની શરૂઆત કરી છે.

—અલાબામાં યુનીવર્સીટીમાં નિગ્રો વિદ્યાર્થીને દાખલ કરવા સામે થયેલી પ્રચંડ ધાંધલ અમેરીકામાં ગુલામોની મુકિત પછી રંગભેદની મોટામાં મોટી ઝુંબેશનું એક પ્રકરણ બની ગયું છે.

—ટેસ્ટ પાઇલેટ નેવીલ ડયુક કલાકના ૭૨૭ માઇલની ફુલ્યવી સ્પીડનો 'રેકોર્ડ' ધરાવે છે તેને ૭મી ફેબ્રુઆરીએ કલાક ના ૪૨ માઇલની સ્પીડથી મોટરકાર ચલાવવા માટે પોણા બે પાઉંડનો દંડ થયો હતો.

—મલાયાના ચીફ મીનીસ્ટર પ્રિન્સ અબ્દુલ રહીમે લીવરપુલમાં ૩૦૦ મલા યન વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ બોલતાં કહ્યું હતું કે ૧૯૫૭ ના ઓગસ્ટની ૩૧મી થી બ્રીટીશ કોમનવેલ્થમાં રહીને મલા યા સંપુર્ણ સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરશે.

—જાપાનની ''અનેનાઇ–કયો'' સંસ્થા ના આશ્રયે મે માસની ૩જી તારીખ થી ૧૩મી સુધી વિશ્વધર્મ પરિષદનું ૮મું અધિવેશન શીમુઝી સીટી (જાપાન) માં મેળવવાના આમંત્રણો જગતના સઘળા દેશોમાં મોકલાયાં છે. એ સંસ્થાના સ્થાપક રેવરન્ડ યોનોસુકે નાકાનો છે. ગયા વર્ષના સંમેલનમાં હીંદ તરફથી સંત તુકડોજીએ હાજરી આપી હતી.

પખવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ ફેબ્રુ-માર્ચ	હીંદુ ૨૦૧૨ મહા	મુસલમાન ૧૩૭૫ રજ્જબ	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર મહેર	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો–ઉત્સવો
શુક્ર	૧૭	સુદ ૬	૪	૧૯	૫–૩૮	૬–૪૩	ગોપાળકૃષ્ણ ગોખલેનું અવસાન
શની	૧૮	,, ૭	૫	૨૦	૫–૩૯	૬–૪૨	
રવી	૧૯	,, ૮	૬	૨૧	૫–૩૯	૬–૪૨	
સોમ	૨૦	,, ૯	૭	૨૨	૫–૪૦	૬–૪૧	
મંગળ	૨૧	,, ૧૦	૮	૨૩	૫–૪૦	૬–૪૧	
બુધ	૨૨	,, ૧૧	૯	૨૪	૫–૪૧	૬–૪૦	જયા એકાદશી. પૂ. કસ્તુરબા
ગુરૂ	૨૩	,, ૧૨	૧૦	૨૫	૫–૪૧	૬–૪૦	નિર્વાણ દિન (અવસાન ૧૯૪૪)
શુક્ર	૨૪	,, ૧૩	૧૧	૨૬	૫–૪૨	૬–૩૯	વિશ્વકર્મા જયંતી
શની	૨૫	,, ૧૪	૧૨	૨૭	૫–૪૨	૬–૩૯	
રવી	૨૬	,, ૧૫	૧૩	૨૮	૫–૪૩	૬–૩૮	સંત રોહીદાસ જયંતિને પુણ્યતિથિ
સોમ	૨૭	વદ ૨	૧૪	૨૯	૫–૪૩	૬–૩૮	
મંગળ	૨૮	,, ૩	૧૫	૩૦	૫–૪૪	૬–૩૭	
બુધ	૨૯	,, ૪	૧૬	૧	૫–૪૪	૬ ૩૭	સંકટચોથ
ગુરૂ	૧	,, ૫	૧૭	૨	૫–૪૫	૬–૩૬	

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, February 6.

AMRITSAR CONGRESS

THE sixty-first annual session of the Indian National Congress to be held at Amritsar from February 8th is expected to prove historic and memorable as it will clarify the path of the establishment of the socialistic pattern of society; the goal set forth by the last Congress session at Avadi. The Congress will take new strides towards socio-economic revolution. The Amritsar session is likely to evolve a new dynamic labour policy for greater association of employees with the management of industries, national economy and new enterprizes. The emphasis will be given on co-operative movement as the basis of socialistic social order. It may be decided to start experiments of co-operative farming on the Chinese pattern.

The session will discuss the draft of the Second Five Year Plan as prepared by the Planning Commission. The draft envisages an estimated outlay of 4800 crores of rupees and greater stress is laid on heavy industries and production of machinery and capital goods. Development of cottage and small-scale industries will continue under the Second Plan as a remedy to relieve unemployment especially in rural areas. Public sector will be extended and enlarged; while private sector will be regulated and be made to adjust to the interests and needs of the national economy. The nationalisation of the insurance business is a major step in this direction. The prospects of the next general elections that are likely to be held in 1957 will also be discussed and the party strength in different states be assessed.

But the problem of the re-organisation of States will dominate all else at the Amritsar session of the Congress. The Second Five Year Plan, the prospects of the next general elections and organisational problems have been relegated to the background by this momentous issue.

The concurrent Akali and Mahapanjab Samiti sessions proposed to be held at Amritsar spotlight the political challenge that the Congress faces today The challenge is both interna and external to the Congress Party. The stake is the unity of India.

Dangers To Linguism

Top Congress leaders are now desperately convinced of the dangers of linguism.

Every effort is now being made to promote the idea of larger multi-lingual States as an antidote to the latest exhibition of linguistic passion. Mr. Nehru's talks at Bangalore and Mr. Dhebar's visit to Orissa are indicative of this trend.

Agreement among the parties concerned regarding the desirability of further exploring a Dakshina Pradesh or a Poorva Pradesh before the Congress session might, it is hoped, create the necessary psychological atmosphere for a fresh attempt at finding an amicable solution for the vexed problem of Bombay, possibly through pursuing the idea of a larger Paschima Pradesh, including Rajasthan.

The Congress will have to address itself at Amritsar to finding a solution to this momentous issue.

But it is expected that this august body will stand the crucial test and emerge one of the present crisis created by the linguistic stir much stronger, much healthier under the inspiring guidance of Shree U. N. Dhebar the Congress President. The Congress is still the premier political organisation and a living force playing a predominant role in taking the nation to the path of progress, peace and socialism.

States' Re-organisation

The final picture of the political map of India is expected to emerge only during the Amritsar session of the Congress when the Congress High Command will be able to consult the Chief Minister and Congress leaders of different States assembled there.

It is suggested that the country should be converted into the following seven multi-lingual states and to further divide states into two, three or more lingusstic cum administrative zones depending upon the areas falling within its boundary:

(1) Purva Pradesh comprising Bengal, Bihar and Orissa; (2) Assam including Manipur and Tripura; (3) Dakshina Pradesh comprising Madras, enlarged Mysore (Karanataka), Rerala, Andhra and Telengana; (4) Paschim Pradesh including Maharashtra, Gujarat, and Rajasthan with Bombay city as capital; (5) Uttar Pradesh; (6) Madhya Pradesh, and (7) an enlarged Punjab, including PEPSU and Himachal Pradesh.

The proposal has been informally discussed with some senior Congress leaders from the States and has been favourably received by them.

Each State in the new set up, it is suggested should have a single Legislature, a single Governor and a single Public Service Commission.

Deputy Ministers are, however, proposed to be appointed for each zone for certain subjects. For instance, there might be three Deputy Ministers for Education for Purva Pradesh—one each for the Bihar zone, the Bengal zone and the Orissa zone. There would, however, be an Education Minister of Cabinet rank in the Government. These Ministers could have their secretariats in Patna, Calcutta and Cuttack respectively. This would not only ensure better contact with the "zone" but also retain the importance of the "subsidiary" capital. At least one sessisn of the State Legislature, it is suggested, might be held in a subsidiary capital.

Enlarged Punjab

With regard to the Punjab, opinion at the top is believed now to favour the merger of the Punjab, PEPSU and Himachal Pradesh and the carving of the enlarged State into three zones comprising the Punjab, Hindi and Hill areas.

ECAFE

Prime Minister Nehru pleaded for admission of Communist China to the United Nations agencies and said it was the only way of ensuring an integrated economic development of Asia.

Mr. Nehru inaugurated the 12th session of ECAFE held at Bangalore. Mr. Dag Hammersjoeld, the United Nations General Secretary, presided over the session.

He regretted that political considerations should intrude into the social and economic spheres. Such considerations sought to isolate a quarter of Asia from the currents of the common endeavour for the economic degeneration of this continent. This development betrayed an unscientific approach. So far the economic problems were settled by Western countries in favour of the Western countries; but in the changed conditions of today, the perspective approach, remedy and pace of progress must be drastically changed.

The Prime Minister called for human approach to Asian problems and said any economic aid inspired by political motives lost its value and its virtue and was vitiated by the motive behind it.

"We in Asia have to solve our problems ourselves. We can learn from others no doubt, but should not copy others," he added.

Mr. Nehru referred to India's first Five Year Plan and pointed out that foreign aid was but a fraction of the total outlay.

The Plan had achieved considerable success and the outstanding aspect of this success was the self-reliance and self-confidence that the people had acquired especially in rural areas where the peasantry had undergone a revolutionary change.

Discussing problems of balancing the needs of the heavy and light industries and the cottage and mechanised industries in India, Mr. Nehru said that other Asian nations too faced similar issues and wanted ECAFE to devote its attention to this aspect of industrialisation.

New Deal For Africa

India has urged a new deal for not only Asia but Africa in any plan for the economic emancipation of underdeveloped countries.

Mr. Manubhai Shah, the Indian Chief delegate, raised the issue of African development at the ECAFE Session for the first time, whose jurisdiction does not extend to Africa.

Making a statement on the economic situation in Asia he suggested that crop-planning and improved techniques of agriculture should go side by side with fiscal and monetary supports for boosting up agricultural production in region. Mr. Shah also pleaded for the evolution of a firm price support for farm products.

Mr. V. K. K. Menon

Mr. V. K. Krishna Menon has been appointed a Cabinet Minister. No portfolio has been assigned to him so far.

ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઇ

અમારી મીઠાઇ ભેળસેળ વગરના ચોખ્ખા માલમાંથી બનાવવામાં આવે છે. દરેક મીઠાઈ જાતી દેખરેખ નીચે બનાવી કાળજીથી પેક કરી રવાના કરવામાં આવશે. આપનો ઓર્ડર વેળાસર મોકલવા વિનંતી છે:

સુતરફેણી સફેદ, લીલી, ગુલાબી શી. ૬-૦ રતલ	પીસ્તાં માવા બરફી શી. ૬-૦ રતલ	પોરબંદરની ખાજલી મોળી શી. ૬-૦ રતલ
માવા બરફી શી. ૫-૦ રતલ	કેસરી માવા બરફી પીસ્તા શી. ૬-૦ રતલ	ચણાનો મગજ શી. ૪-૦ રતલ
બદામ માવા બરફી શી. ૬-૦ રતલ	ભાણવડીયા માવા પેંડા શી. ૫-૦ રતલ	સ્ટાર બ્રેન્ડના ગાઠીયા શી. ૩-૦ રતલ
કેસરી માવા પેંડા શી. ૬-૦ રતલ	સુરતની માવા ઘારી શી. ૫-૦ રતલ	રાજવંશી પૌવાનો ચેવડો શી. ૬-૦ રતલ
ભાણવડીયા બદામી પેંડા શી ૬-૦ રતલ	બદામી માવા ઘારી શી. ૬-૦ રતલ	પાપડ અડદના નાના ૧૦૦ નંગના શી. ૧૧-૦ મસાલા વાળા
સુરતની પીસ્તા માવા ઘારી શી. ૬-૦ રતલ	જામનગરી મેસુબ શી. ૪-૦ રતલ	પાપડ અડદના મસાલા વાળા મોટા, ૧૦૦ નંગના શી. ૧૨-૦
મુંબઇ લીલો હલવો પીસ્તાનો શી. ૬-૦ રતલ	બુન્દીના લાડુ શી ૩-૦ રતલ	દાળ, ફલ્લી શી. ૨-૦ રતલ
મુંબઈ લીલો બદામી હલવો શી. ૬-૦ રતલ	ગુલાબ જાંબુ શી. ૨-૬ રતલ	મીક્સ ફરસાણ શી. ૪-૦ રતલ
પોરબંદરી સાટા શી. ૫-૦ રતલ	**—ફરસાણ—**	મીઠાઇ દીવાળી મીક્સ ૫-૦ રતલ ,, ,, ,, ૪-૦ રતલ
ચુરમાં લાડુ શી. ૩-૦ રતલ	ભાવનગરના ગાંઠીયા ફાફડીયા શી. ૩-૦ રતલ	
કોપરાપાક શી. ૨-૬ રતલ	ઝીણી ચણાના લોટની સેવ શી. ૨-૬ રતલ	
માવા મોહનથાર શી. ૪-૦ રતલ		

પોસ્ટેજ : યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ

સા. રોડેસીયા ૯ પેની રતલ

નોર્ધર્ન રોડેસીયા શી. ૧-૦ રતલ

ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે

Jethalal's Mithai House

71 Prince Edward Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"